

**Bank Spółdzielczy
w Jastrzębiu Zdroju**

ZAŁOŻONY W 1897

**UJAWNIEŃ INFORMACJI DOTYCZĄCYCH RYZYKA,
FUNDUSZY WŁASNYCH, WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH,
POLITYKI WYNAGRODZEŃ
I INNYCH INFORMACJI PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU
ZGODNIE Z POLITYKĄ INFORMACYJNĄ BANKU
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019R.**

Lipiec 2020r.

**Bank Spółdzielczy
w Jastrzębiu Zdroju**
ZAŁOŻONY W 1897

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju

1. Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszej informacji podlegającej ujawnieniom, według stanu na dzień 31 grudnia 2019r., ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem, dają pewność, że systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust. 1 lit. e, są adekwatne do stanu faktycznego, a wdrożony system zarządzania ryzykiem, jak i system kontroli wewnętrznej, są odpowiednie z punktu widzenia skali i charakteru prowadzonej działalności.
2. Zarząd Banku zatwierdza niniejszy Raport:
„Ujawnienie informacji dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z Polityką informacyjną Banku według stanu na dzień 31.12.2019r.”, w którym umieszczono informacje na temat ryzyka, omówiono ogólny profil ryzyka związany ze strategią działalności oraz zawiera kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko określoną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju

Izabela Ochojska - p.o. Prezesa Zarządu

Gabriela Bury – Wiceprezes Zarządu

Natasza Kiwic – Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Rodziewicz – Wiceprezes Zarządu

**Bank Spółdzielczy
w Jastrzębiu Zdroju**
ZAŁOŻONY W 1897

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK POJĘĆ.....	6
I WSTĘP	7
II INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	8
III CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – ART. 435 ROZPORZĄDZENIA CRR	9
IV ZAKRES STOSOWANIA – ART. 436	17
V FUNDUSZE WŁASNE – ART.437.....	18
VI WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 438	20
VI. 1. Wymogi kapitałowe – zasady ogólne	20
VI. 2 .Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe	21
VI.3 Wymogi kapitałowe w odniesieniu do portfela handlowego oraz z tytułu ryzyka walutowego	22
VI.4. Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	22
VI.5 Kapitał wewnętrzny w Banku	22
VII INFORMACJE DOTYCZĄCE RYZYKA KREDYTOWEGO KONTRAHENTA – ART. 439	25
VIII BUFORY KAPITAŁOWE – ART. 440	25
IX WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – ART. 441	26
X RYZYKO KREDYTOWEGO W TYM:	26
X.I. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 442	26
X.II. KATEGORIE EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH, W TYM KATEGORII ISTOTNE	28
X.III. STRUKTURA GEOGRAFICZNA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH	29
X.IV. STRUKTURA BRANŻOWA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH	29
X.V. STRUKTURA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH WG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI	30
X.VI. ZMIANA STANU KOREKT I REZERW/ODPISÓW Z TYTUŁU EKSPOZYCJI ZAGROŻONYCH WRAZ Z SALDEM POCZĄTKOWYM I KOŃCOWYM.	32
XI AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – ART. 443.....	33
XII KORZYSTANIE Z ECAI - ART. 444.....	34
XIII EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – ART. 445.....	34
XIV EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – ART. 446	34
XV EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 447.....	35
XVI EKSPOZYCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 448.....	36
XVII EKSPOZYCJE NA POZYCJE SEKURITYZACYJNE – ART. 449.....	38
XVIII POLITYKA WYNAGRADZANIA – ART. 450.....	38
XIX DŹWIGNIA FINANSOWA– ART. 451	42

XX	STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 452	42
XXI	STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 453.....	42
XXII	STOSOWANIE TECHNIK ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO – ART. 454 .	45
XXIII	STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO – ART. 455	45
XXIV	UJAWNIANIE ZGODNIE Z ART. 111A UST.4 PRAWA BANKOWEGO	45
XXV	UJAWNIANIE INFORMACJI Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA WYMAGANYCH REKOMENDACJĄ P KNF.43	47

SŁOWNIK POJĘĆ

Poprzez pojęcia użyte w niniejszej Informacji należy rozumieć:

1. **Bank** – Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju,
2. **Zarząd** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju,
3. **Rada Nadzorcza** – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju,
4. **SOZ** – System Ochrony Zrzeszenia Banku BPS,
5. **Fundusze własne Banku** - ustalone na podstawie Rozporządzenia CRR- oznaczają sumę kapitału TIER I i TIER II,
6. **Rozporządzenie** – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, (Dz. U. UE L 176 z 7.06.2013r.) zwane „CRR”,
7. **Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów** w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach z dnia 06.03.2017r. (Dz.U. z 2017r. poz. 637).
8. **Proces ICAAP** – proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), rozumiany jako kompleksowe zarządzanie ryzykiem i kapitałem w Banku,
9. **Ryzyko istotne** – ryzyko związane z obszarem działalności Banku; rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, ponadto ryzyka wymienione w dyrektywie CRD; do ryzyk istotnych Bank zalicza również ryzyka, dla których pomiar ilościowy, zgodnie z instrukcją oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju, przekracza wartości graniczne (limity) i Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy na pokrycie tych ryzyk,
10. **Ujawnienia** - „Ujawnienie informacji dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z Polityką informacyjną Banku według stanu na dzień 31.12.2019r.”.

I Wstęp

1. Bank, zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „**Rozporządzeniem CRR**”) w Części Ósmej, dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie, zwanym dalej „**Ujawnieniem,**” według stanu na 31 grudnia 2019r.
2. W oparciu o art. 432 Rozporządzenia CRR, Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne – Bank uznaje za informacje nieistotne te, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną; Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
4. Wszelkie **dane liczbowe prezentowane są według stanu na 31 grudnia 2019r.**, w tysiącach złotych, jeżeli nie podano inaczej (stan prawny regulacji wewnętrznych Banku – obowiązujący na datę sporządzenia informacji).
5. Opublikowane w treści Ujawnienia informacje zostały sporządzone z zachowaniem zasady należytej staranności i podlegały weryfikacji zgodnie z postanowieniami Polityki informacyjnej oraz procedurami kontroli obowiązującymi w Banku.
6. Bank informuje ponadto, że:
 - 1) stosuje Polskie standardy rachunkowości zatem wszelkie dodatkowe informacje podlegające ujawnieniu w myśl międzynarodowych standardów rachunkowości nie dotyczą Banku,
 - 2) Bank nie posiada aktywów obciążonych w rozumieniu art. 443 CRR oraz nie identyfikuje ryzyka kontrahenta w myśl art. 439 CRR,
 - 3) Bank nie posiada portfela handlowego oraz nie przeprowadzał sekurytyzacji,
 - 4) Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka (w tym wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka),
 - 5) Bank nie posiada podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych,
 - 6) Bank ujawnia informacje, które go dotyczą z zachowaniem zasady proporcjonalności.
 - 7) Uzupełnieniem informacji zawartych w niniejszym dokumencie są następujące dokumenty:
 - 8) Roczne Sprawozdanie finansowe za 2019 rok wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta,

- 9) Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku za rok 2019 rok,
 - 10) Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej za 2019 rok,
 - 11) Opis systemu kontroli wewnętrznej,
 - 12) Opis systemu zarządzania ryzykami,
 - 13) Informacja wynikający z art. 111a ust.4 Prawa bankowego.
7. Wszystkie Raporty roczne, jak i sprawozdanie za rok 2019, są dostępne na stronie internetowej Banku www.bsjastrzebie.pl.

II Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju przy ulicy 1 Maja 10, jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, Wydział X Gospodarczy postanowieniem z dnia 26.03.2002r. pod numerem KRS 0000100602. Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 000496981 oraz NIP: 633-000-48-20.

Zakres działalności Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju szeroko opisany w **Statucie Banku**, udostępnionym na stronie Banku www.bsjastrzebie.pl, został przyjęty przez Komisję Nadzoru Finansowego, tj. „Potwierdzenie Uprawnień Do Wykonywania Czynności Bankowej” nr PNB-DBS-III-530-1532/56/08 z dnia 12.12.2008r.

Bank prowadzi działalność komercyjną na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych.

Bank prowadzi swoją działalność na terenie województwa śląskiego (na tym terenie Bank posiada 25 placówek bankowych oraz Centrala) zgodnie z misją: „LOKALNY PIENIĄDZ NA ROZWÓJ LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”.

Członkami Banku są osoby fizyczne i osoby prawne. Liczba udziałowców na dzień 31.12.2019r. (zgodnie z systemem finansowo-księgowym *defbank*) wyniosła 2034 osób, w tym 1.913 osób fizycznych i 121 osób prawnych. Wysokość jednego udziału wynosi 330,00 zł, przy czym minimalna ilość udziałów w przypadku osób prawnych wynosi 5 szt.

Na koniec grudnia 2019r. zatrudnienie w Banku kształtowało się na poziomie 160 pracowników.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS oraz pozostaje zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie, którego głównym celem jest zapewnienie płynności i wypłacalności. Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

Tabela nr 1. Zaangażowanie kapitałowe Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2019r.

Nazwa podmiotu	Kwota zaangażowania	Przedmiot działalności	Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	2905	profil działalności - łączy funkcje banku zrzeszającego oraz komercyjnego	0
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	13	wsparcie w zakresie płynności i wypłacalności w sytuacji wystąpienia trudności finansowych uczestników porozumienia	0
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych sp. z o.o.	100	dostarczanie innowacyjnych usług oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych	0
Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A.	30	świadczenie usług doradczych, szkoleniowych, informacyjnych, finansowych i innych dla małych i średnich przedsiębiorstw	0

III Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia CRR

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową.

a. Zasady zarządzania

Członkowie organów Banku spełniali wymagania związane z ograniczaniem liczby funkcji członka zarządu lub rady nadzorczej pełnionych jednocześnie przez członka zarządu lub rady nadzorczej Banku, zawarte w art. 22aa ust.3 ustawy Prawo bankowe.

Bank informuje, że na dzień 31 grudnia 2019r. działalność Banku prowadzona była w czterech pionach, tj.:

1. Pion Kierowania Bankiem,
2. Pion Windykacji i Restrukturyzacji,
3. Pion Księgowo-Sprawozdawczy,
4. Pion Handlowy.

Skład Zarządu Banku na dzień publikacji Ujawnienia to:

1. P.o. Prezesa Zarządu Banku
2. Wiceprezes Zarządu ds. Windykacji i Restrukturyzacji
3. Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych
4. Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając według Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji i reputacji kandydata, oceny następcej kwalifikacji i reputacji członków Zarządu. Oceny członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w okresach rocznych zgodnie z *„Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości Członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”*. Rada Nadzorcza na koniec 2019 roku składała się z 8 osób. Członkowie Rady Nadzorczej pełnili po jednym stanowisku dyrektorskim w Banku¹.

Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze statutem Banku, biorąc pod uwagę kwalifikacje, niezależność, reputację kandydata, wiedzę i umiejętności, jak również dokonuje oceny następcej zgodnie z *„Procedurą dokonywania ocen kwalifikacji członków Rady Nadzorczej, kandydatów na członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju”*.

Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju podjęło w dniu 06 lipca 2020r. uchwałę nr 8/2020 w sprawie zatwierdzenia „Polityki oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”.

W procesie rekrutacji członków organu zarządzającego Bank przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk. Polityka rekrutacji członków organu zarządzającego zawarta jest w regulacjach dotyczących oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej oraz Zarządu, członków Zarządu, Rady Nadzorczej i członków Rady Nadzorczej.

Bank dokonując wyboru członków Rady Nadzorczej lub członków Zarządu nie stosuje zasady różnorodności wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania ze szkodą dla funkcjonowania Rady Nadzorczej lub Zarządu lub na koszt odpowiedniości członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu.

W procesie oceny Rada Nadzorcza bierze pod uwagę zróżnicowanie organu zarządzającego, w tym ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, przy czym decyzja w zakresie powołania poszczególnych osób w skład Zarządu Banku nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedniości organu jako całości lub kosztem odpowiedniości pojedynczych członków organu zarządzającego Banku.

¹ Przez „stanowisko dyrektorskie” należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku lub w organach innych podmiotów (odpowiednio w Zarządzie lub Radzie Nadzorczej).

Z uwagi na skalę działania, Bank nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu do spraw ryzyka. W Banku, zgodnie z art. 130 ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017r. poz. 1089) w 2017r. funkcjonuje w ramach Rady Nadzorczej Komitet Audytu.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku podlegali ocenie ze strony Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju i za działalność w roku 2019 wszyscy otrzymali absolutorium.

Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego:

Przepływ informacji, dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku, jest sformalizowany i objęty odpowiednimi procedurami wewnętrznymi, które definiują: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów oraz sprawozdań dotyczących ryzyka.

Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne.

Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

b. Systemowe podejście do zarządzania ryzykiem w Banku

W związku z utrzymującą się niepewnością na rynkach finansowych spowodowaną sytuacją polityczno-gospodarczą, jak i wyzwaniem płynącym z dostosowywania się do nowych wymogów prawno-regulacyjnych, szczególnie w związku z przynależnością Banku do SOZ, systemowe podejście do zarządzania ryzykiem bankowym i kontroli wewnętrznej oraz konsekwentna realizacja polityki kapitałowej jest jednym z priorytetowych celów Strategii działania Banku.

„Strategia zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju” określa cele definiujące apetyt na ryzyko mający charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, zaakceptowanych przez Zarząd i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku.

Oświadczenie Zarządu w zakresie art. 435 ust. 1 lit. e, zawarto we wstępie niniejszej informacji podlegającej ujawnieniom, a związane oświadczenie Zarządu w zakresie art. 435 ust. 1 lit. f zawarte jest w Załączniku 1 do niniejszego dokumentu.

Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który dla celów zarządzania operacyjnego wdrożył szereg wewnętrznych regulacji, określających sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania, raportowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, uznanych przez Bank za istotne.

Nadzór właścicielski nad systemem zarządzania ryzykiem oraz systemem kontroli wewnętrznej wykonuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza sprawuje także nadzór nad

realizacją strategicznych zamierzeń rozwojowych Banku oraz przestrzeganiem zasad ostrożnego i bezpiecznego zarządzania Bankiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulacjami ostrożnościowymi i dobrą praktyką bankową. Szczegółowe zasady dotyczące procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym określone cele, pomiar ryzyka, zakres i charakter systemów raportowania oraz zasady zabezpieczania, monitorowania, ograniczania ryzyka i przyjęte rozwiązania organizacyjne określone zostały w szczegółowych regulacjach wewnętrznych wdrożonych przez Zarząd Banku.

Systemowe podejście do zarządzania i kontroli ryzyka opiera się na następujących podstawowych zasadach:

1. określenie na poziomie strategicznym podstawowych wytycznych, parametrów i wartości progowych dla istotnych rodzajów ryzyka pod kątem planowanego rozwoju rynkowego oraz uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Na szczeblu zarządczym następuje zdefiniowanie szczegółowych wytycznych i wdrożenie polityki zarządzania danym ryzykiem oraz określenie celów biznesowych w Planie finansowym, jak i rozpisanie szczegółowych zadań rynkowych na dany rok. Główne obszary analizy obejmują zatem podstawowe, zidentyfikowane jako istotne w działalności Banku rodzaje ryzyka;
2. systematyczny monitoring, kontrola i raportowanie wszystkich istotnych typów ryzyka w odniesieniu do przyjętych w danej polityce i planach założeń, w tym dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane Radzie Nadzorczej, Zarządowi oraz Kierownictwu w ramach funkcjonującego w Banku systemu informacji zarządczej;
3. rozdzielenie obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem od funkcji pomiaru lub szacowania ryzyka, kontroli ryzyka, monitorowania i raportowania ryzyka w Banku są organizacyjnie oddzielone od funkcji biznesowych.

Zarząd Banku szczególną wagę przykładą do ciągłego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Każdy obszar biznesowy odpowiada za zarządzanie ryzykiem wynikającym ze swojej działalności, w granicach odpowiednich limitów i wartości progowych zatwierdzonych przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą. Regularne raportowanie bieżącej ekspozycji ryzyka w okresach dziennych, miesięcznych i kwartalnych jest istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem. Z tego względu Bank posiada rozbudowany system raportów wewnętrznych prezentujących poziom wykorzystania limitów ryzyka. W ramach funkcjonującego w Banku Systemu Informacji Zarządczej, okresowe raporty są przekazywane do wiadomości jednostek biznesowych, osób na kierowniczych stanowiskach oraz Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej.

Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia organizacyjne i proceduralne uwzględniają podstawowe cele i zamierzenia strategiczne oraz pozwalają na prowadzenie aktywnych działań, zmierzających do rozwoju biznesu z uwzględnieniem akceptowalnego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko. Podstawowe wyniki prowadzonej w 2019 roku działalności

biznesowej opisane są m.in. w „Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju za 2019 rok” opublikowanym na stronie internetowej www.bsjastrzebie.pl.

c. Schemat organizacji systemowego zarządzania ryzykiem w Banku.

W skład struktury organizacyjnej procesu nadzoru i zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową wchodzi następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Zebranie Przedstawicieli,
2. Rada Nadzorcza,
3. Komitet Audytu,
4. Zarząd Banku,
5. Komitet zarządzania ryzykami,
6. Komitet kredytowy,
7. Komórka ds. kontroli wewnętrznej,
8. Komórka do spraw zgodności,
9. Komórka ds. zarządzania ryzykami,
10. Pozostałe komórki organizacyjne/ pracownicy Banku.

Schemat oraz organizacja systemu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi Załącznik nr 2 do Ujawnień.

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę opiniodawczą, wspomagające zarządzanie ryzykiem:

1. Komitet kredytowy,
2. Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej,
3. Komitet zarządzania ryzykami.

Powołane w Banku Komitety uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem oraz oceny i szacowania adekwatności kapitału wewnętrznego, wypełniając funkcję opiniodawczą i rekomendacyjną w stosunku do Zarządu w zakresie polityki zarządzania ryzykiem oraz wdrażania zasad i procedur realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykiem na poszczególnych szczeblach struktury organizacyjnej. Wspecjalizowanym komitetom/zespołom przewodniczą członkowie Zarządu z wyjątkiem Komitetu Audytu, któremu przewodniczy członek Rady Nadzorczej Banku.

Komitety swoim zakresem działania w 2019 roku obejmowały wszystkie rodzaje ryzyka występujące w działalności Banku zidentyfikowane jako istotne.

d. System kontroli wewnętrznej

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,

2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Rola Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju.

Zarząd Banku:

1. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Komórkę do spraw zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność Komórce do spraw zgodności oraz środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników Komórki do spraw zgodności.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką kontroli wewnętrznej, Komórką do spraw zgodności, Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania
 - 3) i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
6. w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
7. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 1.

Rada Nadzorcza:

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki do spraw zgodności, Komórki kontroli wewnętrznej, innych komórek pełniących funkcje kontrolne, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni w ramach realizacji funkcji Audytu wewnętrznego.

3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza politykę zgodności banku,
 - 3) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności.
5. Oceny adekwatności i skuteczności samej 3 linii obrony (audytu wewnętrznego) jest dokonywana wyłącznie przez Radę Nadzorczą SSOZ, zgodnie z zapisami Umowy SOZ i powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Komitety audytu

1. Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na podstawie opinii Komitetu audytu.

Schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku

1. System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju zgodnie z zapisami §3 ust.1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz.U.z2017r., poz. 637, dalej: Rozporządzenie MRiF) został zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach gdzie na:
 - 1) pierwszy poziom obrony – składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
 - 2) drugi poziom obrony – składa się co najmniej zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz działalność komórki do spraw zgodności,
 - 3) trzeci poziom obrony - Audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A. mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach trzech niezależnych poziomów systemu kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują:

I poziom (linia) obrony:

Funkcja kontroli wewnętrznej, ma za zadanie przestrzeganie mechanizmów kontrolnych, obejmuje stanowiska/Komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

II poziom (linia) obrony:

Komórka kontroli wewnętrznej – która w sposób niezależny koordynuje zadania funkcji kontroli wewnętrznej oraz informuje organy wewnętrzne Banku o skuteczności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej.

Komórka do spraw zgodności – podlega Prezesowi Zarządu Banku, głównym jej celem jest identyfikowanie, monitorowanie i ocena poziomu ryzyka braku zgodności, koordynowanie czynności zmierzających do zapewnienia zgodności w działalności Banku, a także raportowanie do Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zgodności.

Pracownicy na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem.

III poziom (linia) obrony

Audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A. mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Funkcja kontroli

1. System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe.
2. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania (liniach) obrony.
4. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
5. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli – sporządzany w postaci tabelarycznej opis powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność Komórki do spraw zgodności

Struktura systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju obejmuje 2 poziomy kontroli:

1. pierwszy poziom - kontrole realizowane na poziomie operacyjnym, np. kontrola przełożonego, kontrola na drugą rękę, kontrole w systemach informatycznych oraz
2. drugi poziom - kontrole realizowane przez dedykowane do tego jednostki, np. Komórka do spraw zgodności, Komórka kontroli wewnętrznej, Komórka ds. Zarządzania Ryzykami, Komórka ds. analizy ryzyka kredytowego.

3. trzeci poziom systemu kontroli wewnętrznej (audyt wewnętrzny), na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych oraz Umowy SSOZ BPS jest realizowany wyłącznie przez SSOZ. Audyt wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu SSOZ i funkcjonalnie Radzie Nadzorczej SSOZ i tylko te jednostki są odpowiedzialne za dokonywanie oceny skuteczności i efektywności 3 poziomu kontroli.

W zakresie wymagań dotyczących Stanowiska/Komórki do spraw zgodności zastosowanie mają zapisy Rekomendacji H, w szczególności Rek.12.

Zasady corocznej oceny systemu kontroli wewnętrzne dokonywane przez Radę Nadzorczą.

1. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu (linii) obrony, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności co najmniej w oparciu o przyjęte kryteria. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:
 - 1) ocena realizacji zatwierdzonych celów strategicznych,
 - 2) osiągnięcie założeń finansowych na dany rok, w tym osiągnięcie minimów wskaźnikowych określonych w Umowie Systemu Ochrony,
 - 3) ocena zmaterializowania ryzyka reputacji banku,
 - 4) wyniki kontroli/przeglądów/audytów SSOZ i audytów zewnętrznych realizowanych przez komórki wewnętrzne i zewnętrzne banku,
 - 5) ilość błędów znaczących i krytycznych identyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
 - 6) trend w ilościach skarg Klientów do KNF z uwzględnieniem trendu skarg zasadnych,
 - 7) ilość i kwota strat operacyjnych (trend),
 - 8) przekraczanie limitów ustanowionych przez Bank.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny na podstawie opinii Komitetu audytu

2. Oceny adekwatności i skuteczności samej III linii obrony (audytu wewnętrznego) jest dokonywana wyłącznie przez Radę Nadzorczą SSOZ, zgodnie z zapisami Umowy SOZ i powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
3. Informacja o wynikach corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzonej przez Radę Nadzorczą Banku przekazywana jest do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

IV Zakres stosowania – art. 436

Nazwa instytucji, do której mają zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia - CRR Art. 436 a): te informacje zawarte zostały w innej części niniejszego Raportu, tj. „II Informacje ogólne o Banku”.

Zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych wraz z krótkim opisem odnośnych podmiotów - CRR Art. 436 b):

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

Wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą (Bank) i jej jednostki zależne - CRR Art. 436 c): Nie dotyczy.

Kwota łączna, o którą rzeczywiste fundusze własne są pomniejszane od wymaganego minimum we wszystkich jednostkach zależnych nieobjętych konsolidacją oraz nazwę lub nazwy tych jednostek zależnych - CRR Art. 436 d): Nie dotyczy.

W stosownych przypadkach okoliczności stosowania przepisów określonych w art. 7 i 9 Rozporządzenia - CRR Art. 436 e): Nie dotyczy.

V Fundusze własne – art.437

1. Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2019 roku, w szczególności postanowienia Rozporządzenia i Prawa Bankowego. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Radu (UE) nr 575/2013.
3. Zgodnie z tymi przepisami, fundusze własne składają się z następujących elementów:
 - 1) kapitał podstawowy Tier I (CET1) obejmujący m.in. uznany fundusz udziałowy, zyski zatrzymane (fundusz zasobowy), skumulowane inne całkowite dochody, kapitały rezerwowe, fundusze ogólne ryzyka bankowego;
 - 2) kapitał dodatkowy Tier I (AT1), obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe, o których mowa w art. 52 Rozporządzenia oraz azio emisyjne związane z tymi instrumentami (aktualne w Banku równe 0);
 - 3) kapitał Tier II, obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane spełniające kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia oraz azio emisyjne związane z tymi instrumentami, korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego.
4. Wszystkie wymienione kapitały podlegają korektom z tytułu pomniejszeń oraz mającym zastosowanie filtrom ostrożnościowym.
5. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50% i współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 11,5%.
6. Bank realizuje działania ściśle określone w Wewnętrznym Plan Naprawy oraz w harmonogramie realizacji zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wymogu połączonego bufora, aby do końca roku 2021 spełnić nadzorcze poziomy wskaźników kapitałowych.

7. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
8. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
9. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR.
10. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje działania ściśle określone w Wewnętrznym Planie Naprawy spójnym ze Strategią zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową Banku.
11. Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju buduje swoją bazę kapitałową w oparciu o kapitały najwyższej jakości Tier I – głównie w postaci funduszu zasobowego tworzonego m.in. z podziału nadwyżki finansowej.

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2019r. kształtowały się powyżej planowanego poziomu. W stosunku do stanu na dzień 31.12.2018r. nastąpił wzrost o 776 tys. zł. Wzrost funduszy własnych spowodowany był przeznaczeniem całego wyniku uzyskanego za 2018 rok na funduszu zasobowy Banku. Wpływ na kształtowanie się funduszy Banku miała również możliwość zaliczenia wyniku za 10 miesięcy 2019r. w kwocie 2 383 tys. zł, co zniwelowało skutki amortyzacji zobowiązań podporządkowanych w kwocie 1 895 tys. zł.

Tabela nr 2. Struktura funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2019r.

Składowe fundusze własnych wg Rozporządzenia CRR	saldo (tys. zł)	udział %
FUNDUSZE WŁASNE	40 448	100,00
KAPITAŁ TIER I (CET1)	40 448	100,00
kapitał podstawowy Tier I (CET1)	40 448	100,00
fundusz udziałowy zaliczany do funduszy własnych	5 215	12,89
fundusz zasobowy	32 782	81,05
skumulowane inne całkowite dochody	0	0,00
fundusz rezerwowy	64	0,16
fundusz ogólnego ryzyka	58	0,14
wartości niematerialne i prawne (100% bilansowej wartości netto)	-54	-0,13
zysk bieżącego okresu netto	2 383	5,89
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0	0,00

kapitał dodatkowy Tier I (AT1)	0	0,00
KAPITAŁ TIER II	0	0,00
Zobowiązanie podporządkowane	0	0,00
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier II	0	0,00
rezerwa na ryzyko ogólne art. 62 lit. c CRR	0	0,00

Zgodnie z zapisami art. 4 Rozporządzenia nr 1423/2013, w **Załączniku nr 3** zaprezentowano strukturę funduszy własnych w oparciu o wzór stanowiący załącznik nr IV.

VI Wymogi kapitałowe – art. 438

VI. 1. Wymogi kapitałowe – zasady ogólne

1. Wyliczenia regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31 grudnia 2019r. dokonano w oparciu o postanowienia Rozporządzenia, przy zastosowaniu następujących metod:

- 1) metoda standardowa na ryzyko kredytowe (Część III, Tytuł II, Rozdział 2 Rozporządzenia);
- 2) kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych do ograniczania ryzyka kredytowego (Część III, Tytuł II, Rozdział 4 Rozporządzenia);
- 3) metoda wskaźnika bazowego na ryzyko operacyjne (Część III, Tytuł III, Rozdział 2 Rozporządzenia);
- 4) metoda na ryzyko walutowe (Część III, Tytuł IV, Rozdział 3 Rozporządzenia).

2. Bank nie wyznacza wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rozliczenia, ryzyka cen towarów, rozmycia oraz ryzyka kredytowego kontrahenta.

3. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Dążąc do realizacji tego celu w procesie ICAAP realizowane są następujące działania:

- 1) Identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w Banku;
- 2) Wyodrębnienie istotnych rodzajów ryzyka;
- 3) Pomiar i alokacja kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka;
- 4) Agregacja kapitału wewnętrznego;
- 5) Monitorowanie i raportowanie kapitałowe;
- 6) Zarządzanie adekwatnością kapitałową.

Celem strategicznym w obszarze zarządzania adekwatnością kapitałową (ryzykiem niewypłacalności) jest umocnienie pozycji kapitałowej Banku poprzez akumulację wypracowanych zysków netto (zwiększenie kapitału podstawowego Tier1) oraz zwiększenie kapitałów uzupełniających (kapitałów Tier2) w celu zapewnienia utrzymania współczynników kapitałowych na bezpiecznym poziomie.

W okresie realizacji Strategii, Bank będzie dążył do osiągnięcia wskaźników adekwatności kapitałowej na zaleconych przez Komisję Nadzoru Finansowego poziomach, tj. w wysokości zapewniającej spełnienie wymogu połączonego bufora.

VI. 2 .Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe

1. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami Części III, tytuł II, Rozdział 2 Rozporządzenia – 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe.

Klasy ekspozycji	(CNXX002) Wartość ekspozycji	(CNXX004) Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MSP	Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe (8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)
I Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	175 496	0	0
II Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	71 664	14 333	1 147
III Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0	0
IV Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0
V Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0
VI Ekspozycje wobec instytucji	178 025	1 506	120
VII Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	11 262	10 929	874
VIII Ekspozycje detaliczne	154 478	96 657	7 733
IX Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	67 952	49 157	3 933
X Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	53 337	73 440	5 875
XI Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0
XII Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0
XIII Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0
XIV Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0
XV Ekspozycje kapitałowe	5 467	5 467	437
XVI Inne ekspozycje	40 271	23 759	1 901
Razem	757 952	275 248	23 20

2.Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego obliczane zgodnie z metodą standardową na koniec 2019 roku wynosiły 22.020 tys. zł, co stanowiło 84% wymogów regulacyjnych.

VI.3 Wymogi kapitałowe w odniesieniu do portfela handlowego oraz z tytułu ryzyka walutowego

Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust.3, lit. b), c) przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4. Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do portfela handlowego oraz z tytułu ryzyka walutowego

Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1. Wymóg zgodnie z art. 92 ust 3 lit b. - portfel handlowy	nie dotyczy
2. Wymóg zgodnie z art. 92 ust 3 lit c. - ryzyko walutowe	0

W ramach ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg kapitałowy wyłącznie na ryzyko walutowe stosując **tzw. metodę podstawową**, rozumianą jako iloczyn 8% oraz wartości bezwzględnej pozycji walutowej całkowitej, o ile pozycja ta przekracza 2% funduszy własnych (w przeciwnym przypadku wymóg wynosi zero). Podejmowane w 2019 roku działania Banku zmierzały do kształtowania swojej pozycji walutowej na poziomie pozwalającym na ograniczenie obciążeń kapitałowych wynikających z prowadzonej działalności biznesowej.

VI.4. Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank wyliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego najprostszą z możliwych metod - metodą wskaźnika bazowego (BIA) (art. 315-316 Rozporządzenia CRR), która jak powszechnie wiadomo skutkuje najwyższym wymogiem kapitałowym i jednocześnie najniższym stopniem dopasowania do faktycznie ponoszonego przez Bank Spółdzielczy ryzyka operacyjnego. Oszacowany wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na rok 2019 wyniósł **4.105 tys. zł. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2019r. stanowił 16% wymogów regulacyjnych.**

VI.5 Kapitał wewnętrzny w Banku

Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki metod szacowania kapitału) i jakościowe, w szczególności w zakresie danych wejściowych i wyników stosowanych metod.

Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

W metodzie szacowania kapitału wewnętrznego definiuje się poszczególne rodzaje ryzyka jakie zidentyfikowano w działalności Banku i szacuje ich istotność. Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

1. Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny (wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk Filaru I);

2. Etap II – ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na ryzyko dla uznanych za istotne ryzyk Filaru I;
3. Etap III – szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych ryzyk Filaru II.

Poza ryzykiem kredytowym oraz pozostałymi ryzykami wykorzystywanymi do szacowania kapitału regulacyjnego na potrzeby obliczenia współczynników kapitałowych, w celu oszacowania kapitału wewnętrznego w 2019r. zidentyfikowano szereg dodatkowych ryzyk, tzw. ryzyk II filaru. W ramach II filaru identyfikowano następujące ryzyka: koncentracji dużych ekspozycji, ryzyko koncentracji w sektor gospodarki, ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia, koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy, ryzyko rezydualne, ryzyko bancassurance, ryzyko inwestycji, ryzyko rynkowo-walutowe, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko bazowe, ryzyko przeszacowania, ryzyko opcji klienta, płynności i finansowania, biznesowe, ryzyko strategiczne, ryzyko niedostatecznej efektywności gospodarowania, ryzyko operacyjne, ryzyko modeli, ryzyko braku zgodności, ryzyko utraty reputacji, ryzyko transferowe, ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), ryzyko koncentracji funduszu udziałowego, ryzyko koncentracji dużych udziałów, ryzyko nadmiernej dźwigni.

Bank szacuje kapitał w okresach miesięcznych zgodnie z wymogami przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Procedury oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

W 2019r. za **ryzyka istotne** w Banku uznano następujące ryzyka:

1. ryzyko kredytowe (w tym: ryzyko koncentracji dużych zaangażowań, w sektor gospodarki),
2. ryzyko operacyjne (w tym: ryzyko modeli, ryzyko braku zgodności),
3. ryzyko płynności (w tym finansowania),
4. ryzyko rynkowe rozumiane jako walutowe,
5. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (w tym: bazowe, przeszacowania, opcji klienta),
6. ryzyko biznesowe (ryzyko niedostatecznej efektywności gospodarowania aktywami i pasywami oraz ryzyko strategiczne),
7. ryzyko kapitałowe rozumiane jako ryzyko niewypłacalności,
8. ryzyko utraty reputacji,
9. ryzyko koncentracji funduszu udziałowego,
10. ryzyko koncentracji dużych udziałów.

Wśród powyższych rodzajów ryzyk, Bank wyodrębnia te rodzaje ryzyk, które uznał za istotne oraz zakwalifikował je do kategorii „trudnomierzalne”.

Do ryzyk istotnych trudnomierzalnych Bank kwalifikuje:

1. ryzyko strategiczne jako podkategoria ryzyka biznesowego,

2. ryzyko braku zgodności jako podkategoria ryzyka operacyjnego,
3. ryzyko utraty reputacji.

Ryzyka nieistotne to:

1. ryzyko rezydualne jako podkategoria ryzyka kredytowego,
2. ryzyko bancassurance jako podkategoria ryzyka kredytowego,
3. ryzyka inwestycji jako podkategoria ryzyka kredytowego,
4. ryzyko transferowe,
5. ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
6. ryzyko modeli jako podkategoria ryzyka operacyjnego.

Wyniki pomiaru kapitału wewnętrznego w Banku wg stanu na dzień 31.12.2019r. przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Kapitał wewnętrzny w Banku.

Rodzaj ryzyka	Wymagany wg Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału wg minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	22 020	22 020	0
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	4 105	4 105	0
łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczeniem minimalnego wymogu kapitałowego	26 125	26 125	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0		0
koncentracji dużych ekspozycji	0		0
koncentracji w sektor gospodarki	0		0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0		0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0		0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0		0
Ryzyko płynności	0		0
Ryzyko biznesowe	147		147
Ryzyko wyniku finansowego	0		0
Ryzyko niewypłacalności	0		0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0		0
Ryzyko braku zgodności	0		0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0		0
ryzyko strategiczne	0		0
ryzyko utraty reputacji	0		0
ryzyko transferowe	0		0
ryzyko rezydualne	0		0

ryzyko modeli	0		0
łączny kapitał wewnętrzny - I i II Filar	26 272		147
Fundusze własne (dostępny kapitał na pokrycie ryzyka)		40 448	
Fundusze własne minus kapitał wewnętrzny		14 176	
Kapitał wewnętrzny /Fundusze własne [%]		64,95%	
Współczynnik kapitału Tier I [%]		12,39%	
łączny współczynnik kapitałowy [%]		12,39%	
łączny wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]		12,32%	

VII Informacje dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta – art. 439

Zapisy art. 439 CRR w zakresie ujawnienia informacji na temat ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta nie dotyczą Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, gdyż Bank nie posiada instrumentów pochodnych.

VIII Bufory kapitałowe – art. 440

Przepisy dyrektywy CRD IV, w szczególności dotyczące regulacyjnych buforów kapitałowych, zostały zaimplementowane do prawodawstwa krajowego w 2015r. poprzez przyjęcie Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz stosowną aktualizację Prawa bankowego. Ustawa określiła bufory kapitałowe, które obowiązywały w Polsce od stycznia 2016r. Na dzień 31 grudnia 2019r. Bank był zobowiązany do utrzymywania dodatkowych funduszy własnych z tytułu wymogu połączanego bufora na poziomie 5,5% (tj. bufor zabezpieczający w wysokości 2,5% oraz bufor ryzyka systemowego w wysokości 3%).

Na podstawie art. 83 oraz art. 96 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym od dnia 1 stycznia 2016r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Rozwoju i Finansów w drodze rozporządzenia. Na datę opublikowania niniejszych Ujawnień, wskaźnik bufora antycyklicznego dla Banku wynosi 0%.

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji obowiązuje **Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020r. uchylającego rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego**. Oznacza to, iż w związku z pandemią koronawirusa, ogłoszoną w marcu 2020r., w sektorze bankowym podjęto szereg działań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków

rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19, w tym m.in. uchylony został bufor ryzyka systemowego wynoszący 3%, co skutkuje zmniejszeniem się nadzorczych poziomów wskaźników kapitałowych z poziomu 13,5% do 10,5% dla TCR.

IX Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego – art. 441

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju.

X Ryzyko kredytowe w tym:

X.1. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

Jako ekspozycję przeterminowaną Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie płaconą w terminie. Do klasy ekspozycji przeterminowanych Bank zalicza natomiast każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie płaconą w terminie, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł, natomiast w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przeterminowana kwota przekracza 3.000 zł. **Należności zagrożone** (z rozpoznaną utratą wartości) to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, o których mowa w przepisach w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (*Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008r. z póź.zm*).

Jednym z mierników ryzyka kredytowego, jest **wskaźnik jakości portfela kredytowego ogółem**, który w Systemie Ochrony Zrzeszenia nie powinien przekroczyć poziomu 15%. Wskaźnik ten na dzień 31.12.2019r. plasował się w Banku na poziomie 19,93%, wobec planowego w Wewnętrznym Planie Naprawy na poziomie 16,28%.

Kontroli jakości portfela kredytowego służą jego okresowe przeglądy zorientowane na bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej Dłużników Banku oraz oceny skuteczności przyjętych zabezpieczeń. Bank dokonuje przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

1. kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
2. kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonywał zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe i odpisy aktualizujące. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z

jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji. Jakość przyjmowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożone” Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi w wysokości minimalnej określonej w wyżej wymienionym Rozporządzeniu:

1. 1,5% podstawy tworzenia rezerw oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi – w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
2. 20% podstawy tworzenia rezerw oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
3. 50% podstawy tworzenia rezerw oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi – w przypadku kategorii „wątpliwe”,
4. 100% podstawy tworzenia rezerw oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi - w przypadku kategorii „stracone”.

Decyzje o wyższych stawkach procentowych podstawy tworzonych rezerw w poszczególnych sytuacjach podejmował Zarząd Banku. Do klasyfikacji i okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych zobowiązane były komórki organizacyjne Banku.

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

1. przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
2. małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2018/10 z 31 października 2018r. pt. „Wytyczne dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi” instytucje finansowe mają obowiązek stosowania właściwych praktyk zarządzania tymi ekspozycjami. Bank realizuje zadania określone w Wytycznych, w tym rozpoznaje i klasyfikuje ekspozycje kredytowe, tworzy rezerwy celowe oraz podejmuje działania naprawcze. Bank opracował „Strategię Zasady zarządzania ekspozycjami zagrożonymi (nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi) w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”, która została przyjęta przez Radę Nadzorczą w Banku w dniu 17 grudnia 2019r.

Po raz pierwszy Bank oblicza wskaźnik NPL na dzień 31 grudnia 2019r. oraz ujawnia formularze w zakresie ekspozycji nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi w **Załącznikach nr 4,5,6,7 do Ujawnień**.

X.2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorii istotne

Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji, przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Kwota ekspozycji i średnia kwota ekspozycji w podziale na kategorie ekspozycji (w tys.zł)

**średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w 2019 roku*

Klasy ekspozycji	(CNXX003) Ekspozycja pierwotna przed uwzględnieniem współczynników konwersji	Średnia kwota ekspozycji pierwotnej przed uwzględnieniem współczynników konwersji*
I Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	176 455	183 426
II Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	71 664	70 805
III Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	76
IV Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
V Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
VI Ekspozycje wobec instytucji	178 025	141 681
VII Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	13 865	11 389
VIII Ekspozycje detaliczne	163 391	178 407
IX Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	74 876	61 384
X Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	64 903	73 332
XI Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0

XII Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
XIII Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
XIV Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
XV Ekspozycje kapitałowe	5 467	3 661
XVI Inne ekspozycje	40 271	36 216
Razem	788 917	760 377

X.3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie prezentuje rozkładu geograficznego ekspozycji z racji braku ekspozycji wobec kontrahentów zlokalizowanych poza Polską (art. 442 d Rozporządzenia).

X.4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank monitoruje portfel kredytowy z uwzględnieniem struktury branżowej (limity koncentracji) bez podziału na klasy ekspozycji. Rozkład ekspozycji w zależności od branży przedstawia tabela nr 7.

Tabela 7. Kwota ekspozycji w zależności od branży (w tys. zł)

Sekcja PKD 2007	nazwa sekcji PKD 2007	zaangażowanie kredytowe ogółem	zaangażowanie kredytowe w sytuacji zagrożonej	kwota rezerw celowych
sekcja A	Uprawy Rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	2 325	13	11
sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0	0	0
sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	25 526	3 163	404
sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzowanych	0	0	0
sekcja E	Dostawa wody; gosp. Ściekami i odpadami oraz działalność zw. Z rekultywacją	5 966	5 511	159
sekcja F	Budownictwo	28 770	3 300	1 474
sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych wylaczając motocykle	47 298	19 128	2 090
sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	1 184	660	313

sekcja I	Działalność zw. z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	26 851	3 885	310
sekcja J	Informacja i komunikacja	40	0	0
sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7 135	4 389	2 228
sekcja L	Działalność zw. z obsługą rynku nieruchomości	47 411	7 583	991
sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 522	1 680	547
sekcja N	Dział. z zakresu usług administrowania i dział. wspierającej	3 143	3 050	85
sekcja O	Adm. publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	70 653	0	0
sekcja P	Edukacja	0	0	0
sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5 976	0	0
sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3 003	2 354	6
sekcja S	Pozostała działalność usługowa	2697	96	3
sekcja T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0
sekcja U	organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0
brak sekcji	Brak PKD 2007 (osoby fizyczne)	75 421	5 615	3 434
	RAZEM	355 921	60 427	12 055

X.5. Struktura ekspozycji kredytowych wg terminów zapadalności

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności ekspozycji w podziale na sektor gospodarki i typ kontrahenta przedstawia Tabela nr 8. Z uwagi na brak możliwości przedstawienia danych z podziałem na kategorie ekspozycji, poniższe dane przedstawiono wg typu kontrahenta (w tys. zł, według wartości nominalnej na podstawie sprawozdania FIN005_1).

Tabela 8. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności ekspozycji w podziale sektor gospodarki i typ kontrahenta (w tys. zł)

Sektor gospodarki	Typ kontrahenta	Bez określonego terminu	<=1 tygodnia	>1 tygodnia <= 1 miesiąca	>1 mies.<= 3 mies.	>3 mies.<=6 mies.	>6 mies.<=1 roku	>1 roku<=2 lat	>2 lat<=5 lat	>5 lat<=10 lat	>10 lat<=20 lat	>20 lat	Razem
Sektor finansowy	Banki centralne	16 512											16 512
	Banki i oddziały instytucji	87 103	80 314				10 500						177 917

	kredyto wych												
	Pozostał e instytucj e sektora finanso wego	3 014											3 014
	Razem sektor finanso wy	106 629	80 314	-	-	-	10 500	-	-	-	-	-	197 443
Sektor niefinan sowy	Przedsię biorstwa	20 596	-	5 497	3 739	5 468	17 380	36 858	16 209	27 307			133 054
	Gospoda rstwa domowe	25 972	27	2 127	3 679	6 248	13 237	34 030	21 797	45 535			152 652
	Instytucj e niekom. działając e na rzecz gosp.do m.	25				-							25
	Razem sektor niefinan sowy	46 593	27	7 624	7 418	11 716	30 617	70 888	38 006	72 842	-	-	285 731
Sektor instytucj i rządow ych i samorząd owych	Instytucj e rządowe szczebla centraln ego												-
	Instytucj e samorząd owe	-	-	363	3 850	1 862	3 805	13 283	15 230	32 260			70 653
	Razem sektor instytucj i rząd.i samorząd owych	-	-	363	3 850	1 862	3 805	13 283	15 230	32 260	-	-	70 653
Razem		153 222	80 341	7 987	11 268	13 578	44 922	84 171	53 236	105 102	-	-	553 827

Ekspozycje o utraconej wartości oraz ekspozycje przeterminowane wg stanu na dzień 31.12.2019r. prezentuje **Tabela nr 9 i 10.**

Tabela 9. Struktura należności Banku w podziale na poszczególne kategorie

Kategoria należności	Stan na 31.12.2019r. (w tys. zł)
Należności normalne	272 132
Należności pod obserwacją	23 362
Należności poniżej standardu	1 230
Należności wątpliwe	10 336
Należności stracone	48 862
RAZEM	355 921

Tabela 10. Analiza wiekowa przeterminowanych aktywów finansowych na dzień 31.12.2019r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości	Rezerwa celowa / Odpis aktualizujący	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości	Rezerwa celowa / Odpis aktualizujący
Nieprzeterminowane	610 317	522	7 045	241
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	10 110	51	398	24
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	19 289	102	1 064	3
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	211	3	791	77
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	4	0	10 106	375
Przeterminowane > 1 roku	5	0	53 809	11 095

X.6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym.

Zmianę stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2019r. do dnia 31.12.2019r. przedstawia **Tabela nr 11**.

Tabela 11. Rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe 31.12.2019r.

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	18 031	7 618	17 820	2 720	-	5 109
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	665	407		396		676
	- poniżej standardu	94	37		92		39
	- wątpliwe	750	167		535		382
	- stracone	16 522	7 007	17 820	1 697		4 012
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego						
	RAZEM:	18 031	7 618	17 820	2 720	-	5 109

Tabela 11. Rezerwy celowe i odpisy na odsetki na ekspozycje kredytowe zagrożone 31.12.2019r.

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki

Poniżej standardu	94	1	39	1
Wątpliwe	750	68	382	83
Stracone	16 522	12 270	4 012	6 859

XI Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiejkolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą swobodnie zostać wycofane.

Na 31.12.2019r. wszystkie aktywa Banku są wolne od obciążeń.

Tabela 12. Aktywa Banku wolne od obciążeń

Formularz A- Aktywa	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
Aktywa instytucji zgłaszającej	0		744 964	
Kredyty na żądanie	0	0	28 668	0
Instrumenty udziałowe	0	0	3 048	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0	164 658	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0	507 331	0
Inne aktywa	0		41 259	

Zabezpieczenia otrzymane prezentuje Tabela nr 14.

Tabela 13. Zabezpieczenia otrzymane

Formularz B- Zabezpieczenia otrzymane	Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych które nie mogą zostać obciążone
Zabezpieczenia otrzymane przez instytucje sprawozdającą	0	359 731
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	99 512
Zabezpieczenia otrzymane przez instytucje sprawozdającą, Inne otrzymane zabezpieczenia	0	260 219
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0

Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego zawarto w Rozdziale XXI.

XII Korzystanie z ECAI - art. 444

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

XIII Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

Kwoty wymogów w zakresie funduszy własnych na różne rodzaje ryzyka rynkowego zostały zaprezentowane w punkcie VI.3 Ujawnień.

XIV Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych na ryzyko operacyjne została zaprezentowana w punkcie VI.4 niniejszych Ujawnień.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju uwzględnia również zasady dobrej praktyki w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane w Rekomendacji M KNF dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach.

Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego – zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku podane są w poniższej Tabeli nr 15.

Tabela 14. Mapa ryzyka operacyjnego za okres od dnia 01.01.2018r. do dnia 31.12.2019r.

Klasa (rodzaj) zdarzeń	Liczba incydentów i zdarzeń	Koszty potencjalne (Straty potencjalne) w tys. zł	Koszty zdarzeń brutto (Straty bezpośrednie zrealizowane) w tys. zł
1. Oszustwo wewnętrzne	0	0	0
2. Oszustwo zewnętrzne	0	0	0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0	0	0
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0	0
5. Szkody związane z aktywami rzecзовymi	4	0	2
1. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0	0	0
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	5	0	7

Wskaźnik apetytu na ryzyko operacyjne określony został jako limit straty rzeczywistej brutto, wynoszący max. 15%. Wg stanu na koniec grudnia limit ten nie został przekroczony.

Kwota straty brutto (strata zrealizowana) dotycząca zdarzeń ryzyka operacyjnego, odnotowanych w ciągu 12 miesięcy roku 2019 oraz w latach poprzednich (dotyczących zdarzeń o niezakończonym statusie) wynosi 125,953 tys. zł – z czego straty nieodzyskane to 116,459 tys. zł.

Na podstawie analizy występowania incydentów/zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz poziomu wykorzystania limitów oceniono poziom ryzyka operacyjnego w Banku w 2019r. na umiarkowanym poziomie.

W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko, obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacji odpowiednich szkoleń dla pracowników.

XV Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Według stanu na 31 grudnia 2019r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego o łącznej wartości bilansowej 3 048 tys. zł. Bank nie posiadał instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu giełdowego. Nabyte przez Bank instrumenty kapitałowe, przyjęte metody wyceny, klasyfikację w bilansie oraz efekt wyceny przedstawia poniższa Tabela nr 16.

Tabela 15. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - 31.12.2019r.

Lp.	Wyszczególnienie:	Wartość bilansowa
1.	Akcje BPS	2 905
2.	Udział w SSOZ	13
3.	Udziały w CRUZ Sp. z o.o.	100
4.	Akcje IT CARD S.A.	-
5.	Akcje w Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości w S.A. w Żorach	30
RAZEM:		3 048

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny Bank ujmuje odpowiednio w

przychodach lub kosztach finansowych. Z kolei aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności - Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Tabela 16. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności - 31.12.2019r.

Lp.	Wyszczególnienie:	Wartość bilansowa na dzień
1.	Bony pieniężne	156 207
2.	Obligacje skarbowe	5 032
3.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	2 419
4.	Obligacje instytucji samorządowych	1 000
5.	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego	
6.	Hipoteczne listy zastawne	
7.	Certyfikaty depozytowe	
	RAZEM:	164 658

Zaangażowanie kapitałowe Banku w Banku zrzeszającym BPS S.A. na dzień 31.12.2019r. nie przekroczyło 10% kapitału Tier1, tj. stanowiło 6,26% kapitału Tier1, a zaangażowanie kapitałowe ogółem na dzień 31.12.2019r. wynosiło 13,52% funduszy własnych Banku (wartość nominalna).

XVI Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja poszczególnych rodzajów ryzyka stopy procentowej w celu maksymalizacji marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych, a w szczególności ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy i fundusze własne Banku.

W zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej rozpatruje się trzy źródła ryzyka:

1. ryzyko niedopasowania ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych pozycji w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyka nierównoległe),
2. ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, która mają podobne okresy zapadalności, niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które w innym przypadku miałyby podobne cechy w zakresie zmian oprocentowania,

3. ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych.

Ryzyko stopy procentowej monitorowane i raportowane jest w okresach miesięcznych, m.in. poprzez analizę ryzyka luki terminów przeszacowania oraz luki ryzyka bazowego, a także profilu stopy procentowej bilansu Banku, w połączeniu z ustalaniem na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku limitem dopuszczalnego poziomu zmiany wyniku odsetkowego. Ryzyko stopy procentowej zdeterminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań stóp procentowych aktywów i zobowiązań Banku.

Bank dostosował zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej do zasad określonych przez System Ochrony Zrzeszenia Banku BPS SA zgodnymi z wytycznymi EBA/G/2018/02 z dnia 19 lipca 2018r.

Do oceny poziomu ryzyka stopy procentowej Bank dokonuje pomiaru:

1. w zakresie ryzyka przeszacowania - zmian wyniku odsetkowego określona przy założeniu zmiany stóp procentowych o +/- 2 p.p. odnoszona jest do annualizowanego wyniku odsetkowego, funduszy własnych Banku, annualizowanego wyniku finansowego (brutto),
2. w zakresie ryzyka bazowego – niedopasowanie zmiany stóp procentowych wynosi 10 p.b; dla potrzeb analizy testu szokowego niedopasowanie zmiany stóp procentowych wynosi 20 p.b., a dla potrzeb warunków skrajnych 35 p.b. oszacowanie strat w skali 12 miesięcy z tytułu zmiany stóp referencyjnych o 35 p.b.
3. w zakresie ryzyka opcji klienta – skutki ekonomiczne przekroczenia wskaźników granicznych w zakresie spłaty kredytów przed terminem umownym, określonych na poziomie 8%, kwoty kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją oraz w zakresie zerwanych depozytów przed terminem umownym określonych na poziomie 8% depozytów.

W ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej Banku wówczas, gdy nadwyżka ta stanowi ponad 15% funduszy własnych Banku.²

Według stanu na dzień 31.12.2019r. aktywa wrażliwe na zmianę stopy procentowej stanowiły blisko 93% aktywów ogółem.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności zawiera poniższa **Tabela nr 18**.

Tabela 17. Terminy przeszacowania.

Wyszczególnienie:	Terminy przeszacowania:								powyżej 3 lat
	Ogółem	Decyzja Zarządu	1 dzień	2 dni-1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-3lat	

² Na datę, w której sporządzona została niniejsza informacja dotycząca Ujawnień, Bank zmienił sposób szacowania kapitału wewnętrznego z ryzyka stopy procentowej

Aktywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	693 051	117 988	253 235	309 750	70	1 058	10 682	203	65
Pasywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	571 817	261 584	172 630	23 416	42 434	34 427	37 326	0	0

Na dzień 31.12.2019r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (w tym annualizowanego wyniku odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – wzrost i spadek o 2 p.p.). Przy sytuacji szokowej zakładając spadek stóp procentowych o 2,00 p.p. może w skali 12 miesięcy zmniejszyć wyniki Banku o 3 641,77 tys. zł, gdzie stosunek zmiany stanowi 19,06% annualizowanego wyniku odsetkowego.

XVII Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy Banku - Bank nie posiadał ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XVIII Polityka Wynagradzania – art. 450

W 2019 roku w Banku obowiązywały „Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju” oraz „Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju”, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku, uwzględniające zapisy *Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach z dnia 6 marca 2017r.*

Obowiązująca na datę sporządzenia niniejszej Informacji polityka wynagrodzeń wspiera:

- prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka,
- realizację strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ogranicza konflikt interesów.

Zagadnienia polityki wynagrodzeń w 2019 roku Rada Nadzorcza omawiała co najmniej jeden raz.

W Banku nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń ze względu na skalę prowadzonej przez Bank działalności oraz nie korzystano z konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń.

Zgodnie z przyjętą „Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju”, zostali zidentyfikowani pracownicy, o których mowa w art. 9ca ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do kryteriów jakościowych. Z uwagi na rozmiar prowadzonej działalności, Bank nie brał pod uwagę kryteriów ilościowych, o których mowa w art. 4 niniejszego Rozporządzenia, uzasadniając tym samym brak stanowisk, które spełniałyby którykolwiek z kryteriów.

Polityka wynagrodzeń obejmuje:

1. stałe składniki (składniki obligatoryjne), tzn. stawki wynagrodzenia za pracę określonego rodzaju lub na określonym stanowisku, wynikające z umowy o pracę, które zależne są od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją,
2. zmienne składniki (składniki fakultatywne), tzn. dodatkowe składniki, które zostały przyznane pracownikowi na mocy przepisów płacowych obowiązujących w Banku, które zależne są od równoważnych i dostosowanych do ryzyka wyników oraz innych czynników określonych w polityce wynagrodzeń (czynniki jakościowe).

Stale składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki wynagradzania, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym w Banku określono stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia w kwocie nieprzekraczającej 50% w odniesieniu do każdej osoby.

Wysokość przyznanych i wypłacanych zmiennych składników wynagradzania Bank uzależnia od zajmowanego stanowiska pracy oraz sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku, która była oceniana na podstawie określonych kryteriów.

Bank zastrzega sobie prawo nieprzyznania zmiennego składnika wynagrodzenia lub odmowy wypłaty części nierozliczonej zmiennego składnika wynagrodzenia w przypadku znacznego pogorszenia się sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku.

W przypadku, gdy wysokość zmiennych składników wynagrodzenia pracownika zależy od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników danego pracownika, jednostki organizacyjnej, w której pracownik pracuje oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby, z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Przy ocenie indywidualnych wyników bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.

Ocena efektów pracy osób zajmujących stanowiska istotne poza osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku pełniącymi funkcje kontrolne, związane z zarządzaniem

ryzykiem, zachowaniem zgodności działania z przepisami prawa, dokonuje się w oparciu o parametry finansowe osiągnięte przez Bank. Ocena efektów pracy obejmuje następujące parametry i wskaźniki:

1. wynik finansowy brutto,
2. wysokość funduszy własnych,
3. wielkość obligacji kredytowego w sytuacji nieregularnej (wartość brutto),
4. wskaźnik płynności LCR.

Ocenie podlega stopień wykonania powyższych wskaźników w odniesieniu do Planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania na dany okres. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich 3 lat Plan w zakresie przedmiotowych wskaźników był zrealizowany co najmniej w 85%.

Ocena efektów pracy osób zajmujących stanowiska istotne, ale będącymi osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku pełniącymi funkcje kontrolne, związane z zarządzaniem ryzykiem, zachowaniem zgodności działania z przepisami prawa, dokonuje się w oparciu o realizację celów na poszczególnych stanowiskach.

Dodatkowo Bank przyjął zasady oceny efektów pracy wszystkich osób zajmujących stanowiska istotne w oparciu o kryteria niefinansowe.

Kryteria niefinansowe oceny **Członków Zarządu** przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- Uzyskane absolutorium w okresie oceny,
- Pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Oceny efektów pracy Członków Zarządu, dokonuje Rada Nadzorcza.

Kryteria niefinansowe pracowników nie będących członkami Zarządu zostały szczegółowo określone w załączniku do Polityki. Oceny efektów pracy dokonuje Prezes Zarządu na etapie przyznawania zmiennego składnika wynagrodzeń jakim jest premia uznaniowa o charakterze motywacyjnym.

Zmienne składniki wynagrodzenia są rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację polityki wynagrodzeń, regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania, umowy o pracę lub innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji oraz sformułowane w sposób uniemożliwiający unikanie obowiązków wynikających z polityki wynagrodzeń.

Kwota wypłaty zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym stanowiska kierownicze może być wypłacana jednorazowo tylko w przypadku, kiedy zmienna część

wynagrodzenia jest niższa niż 30% najwyższego miesięcznego zasadniczego wynagrodzenia brutto wypłaconego w Banku w roku podlegającym ocenie.

W sytuacji, kiedy zmienna część wynagrodzenia jest wyższa niż 30% najwyższego miesięcznego zasadniczego wynagrodzenia brutto wypłaconego w Banku w roku podlegającym ocenie wówczas stosuje się zasadę odroczenia.

Bank może ograniczyć lub wstrzymać wypłatę odroczonej części zmiennych składników wynagradzania w przypadku istotnego pogorszenia się sytuacji Banku lub negatywnej indywidualnej oceny wyników pracownika.

Bank nie wypłaci również odroczonej części zmiennego składnika wynagrodzenia, jeśli pracownik:

- uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znacznej straty banku lub był odpowiedzialny za takie działania,
- nie spełnił i nie daje gwarancji spełniania odpowiednich standardów dotyczących rękopisami bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.

Niewykonanie celów na poszczególnych stanowiskach oraz niespełnienie kryteriów niefinansowych osób zajmujących stanowiska istotne, ale będącymi osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku, pełniącymi funkcje kontrolne, związane z zarządzaniem ryzykiem, zachowaniem zgodności działania z przepisami prawa, skutkuje brakiem uruchomienia premii uznaniowej.

Wypłata części zmiennej wynagrodzenia dla pracowników, którzy rozwiązują umowę z Bankiem lub przestają pełnić funkcje kierownicze, może nastąpić w przypadku spełnienia wszystkich zasad określonych w Polityce wynagradzania.

Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.

Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na działalność Banku z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne, ze wskazaniem liczby osób je pobierających, przedstawia Tabela nr 19.

Tabela 19. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na działalność Banku z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne w tys. zł.

Rodzaj wynagrodzenia	Zarząd Banku	Ilość osób	Pozostali pracownicy, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku	Ilość osób
Wynagrodzenie stałe	629,9 tys. zł	4	465,4 tys. zł	7
Wynagrodzenie zmienne	-	-	62,0 tys. zł	7
Odprawy	-	-	-	-
Najwyższa wypłata odprawy	-	-	-	-

W 2019 roku w Banku żadna z osób nie otrzymała wynagrodzenia:

- 1) w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym,
- 2) w wysokości w przedziale między 1 mln EUR, a 5 mln EUR,
- 3) w wysokości wyższej niż 5 mln EUR.

XIX Dźwignia finansowa– art. 451

Zgodnie z postanowieniami art. 451 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. oraz mając na uwadze treść Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem, Bank ujawnia dane dotyczące wskaźnika dźwigni w **Załączniku nr 8** do niniejszego dokumentu wg wzoru określonego w Załączniku nr I do Rozporządzenia 2016/200.

Poziom wskaźnika dźwigni rozumianego jako stosunek kapitału Tier1 do sumy wartości bilansowej netto ekspozycji bilansowych i wartości ekspozycji pozabilansowych po uwzględnieniu współczynnika konwersji kredytowej, z wyłączeniem pozycji pomniejszających fundusze, na koniec roku obrachunkowego wyniósł (zgodnie z art. 449 ust.1 Rozporządzenia):

1. według w pełni wprowadzonej definicji Kapitału Tier1– **5,34%**;
2. według definicji przejściowej Kapitału Tier1– **5,34%**.

Bank oblicza i raportuje w sprawozdawczości obowiązkowej wskaźnik dźwigni na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

Przy obecnie przyjętych założeniach i biorąc pod uwagę coroczną ocenę istotności rodzajów ryzyka, Bank ocenia ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako ryzyko nieistotne. Nie opracowano więc odrębnych procedur w tym zakresie. Zasady zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni ujęte są w procedurze wewnętrznej „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej”.

XX Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy Banku.

XXI Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego – art. 453

W działalności kredytowej Bank stosuje powszechnie przyjęte w praktyce bankowej zabezpieczenia, jak i tzw. techniki ograniczania ryzyka kredytowego umożliwiające:

1. **pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych** oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra

Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.),

2. **redukcję wymogu na ryzyko kredytowe** - stosując się do wymagań dotyczących banków wykorzystujących metodę standardową wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego z uwzględnieniem metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń.

Bank w stosunku do swoich wierzycieli stosuje różne formy zabezpieczenia wymienione w katalogu zabezpieczeń zawartym w wewnętrznej Instrukcji prawnych form zabezpieczenia wierzycieli, jak i w dedykowanych danym obszarom biznesowym procedurach produktowych, spełniające kryteria ustalone w Rozporządzeniu 575/2013 UE oraz obowiązujących wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Do najczęściej wymaganych i przyjmowanych zabezpieczeń Bank zalicza:

1. hipotekę na nieruchomości mieszkalnej lub komercyjnej,
2. zastaw rejestrowy / ustawowy,
3. przewłaszczenie,
4. kaucję,
5. gwarancję,
6. gwarancje w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (PLD i KFG) wystawionej przez Bank BGK – ochrona kredytowa nieruchomości,
7. gwarancje BGK z regwarancją EFI w ramach programu COSME (PLG COSME),
8. poręczenie,
9. weksel,
10. akt notarialny, w którym Dłużnik poddaje się egzekucji,
11. przelew praw z umów ubezpieczeniowych,
12. przelew wierzycieli na zabezpieczenie,
13. pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Bank na dzień 31.12.2019r. stosował następujące techniki redukcji ryzyka kredytowego (możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego): kaucja i gwarancje w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (PLD i KFG) wystawionej przez Bank BGK (w tym gwarancje „de minimis” i gwarancja BGK z regwarancją EFI w ramach programu COSME (PLG COSME)).

Bank w 2019 roku po raz pierwszy zastosował preferencyjną wagę ryzyka równą 35% dla ekspozycji udzielanych w złotych w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej (zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych).

Wartość ekspozycji kredytowych wg wartości bilansowej netto, dla których Banku stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego dla poszczególnych rodzajów zabezpieczenia prezentują Tabela nr 20.

Tabela 20. Wartość ekspozycji kredytowych wg wartości bilansowej netto dla których Bank stosuje technikę redukcji ryzyka kredytowego.

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa netto) dla których Bank stosuje technikę redukcji ryzyka kredytowego
	tys. zł
Zabezpieczenia rzeczywiste	
Kaucja	768
Zabezpieczenia nierzeczywiste	
gwarancja BGK	3 482
gwarancja KFG	6 562
gwarancja COSME	1 182
Preferencyjna waga ryzyka 35%	18 563

Bank nie stosuje transakcji na instrumentach pochodnych.

Mając na uwadze ograniczenie koncentracji ryzyka kredytowego wynikającego z zaangażowania w poszczególne grupy podmiotów, produktów, branż, zabezpieczeń, Bank monitoruje w trybie miesięcznym poziom wykorzystania limitów ograniczających nadmierną koncentrację portfela kredytowego.

Bank ogranicza zaangażowanie w pojedynczy podmiot lub grupę podmiotów powiązanych poprzez wyznaczenie, zatwierdzonego przez Zarząd Banku limitu koncentracji wobec klienta lub grupy podmiotów powiązanych.

Bank monitoruje zaangażowania pod kątem przekroczenia 10% funduszy własnych Banku w stosunku do jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych i kontroluje określony przepisami Rozporządzenia i ustawy Prawo bankowe limit koncentracji zaangażowań w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych w wysokości 25% uznanego kapitału.

Bank zgodnie z art. 79a ust 4 ustawy Prawo bankowe monitoruje limit koncentracji sumy zaangażowania wobec osób wewnętrznych.

W celu kontroli i ograniczania ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów tej samej branży, Bank monitoruje i kontroluje branże poprzez ustanowienie limitów zaangażowania na poszczególne branże, stosownie do związanego z nimi ryzyka.

W ramach kontroli ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia, Bank ustanawia i monitoruje limity zaangażowania na ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie.

Bank kwartalnie dokonuje szczegółowej analizy ryzyka kredytowego w formie Arkuszy monitorowania ryzyka kredytowego, które są sporządzane w ramach Raportu z realizacji polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

XXII Stosowanie technik zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454

Nie dotyczy Banku.

XXIII Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art. 455

Nie dotyczy Banku.

XXIV Ujawnianie zgodnie z art. 111a ust.4 Prawa bankowego

Opis systemu zarządzania ryzykiem w Banku zawiera rozdział III lit. b, c, d, niniejszych Ujawnień.

Schemat zarządzania ryzykiem w Banku stanowi **załącznik nr 2** do niniejszych Ujawnień.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej w sposób zapewniający zarządzanie w Banku na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach:

1. Pierwszy poziom – operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank,
2. Drugi poziom:
 - 1) Zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1,
 - 2) Działalność komórki ds. ryzyka braku zgodności,
3. Trzeci poziom – audyt wewnętrzny (od grudnia 2018 realizowany przez Spółdzielnię SOZ).

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej stanowiący część systemu zarządzania, o którym mówi art. 9 ustawy Prawo bankowe.

Bank projektując system zarządzania zapewnia uzyskiwanie następujących celów systemu kontroli wewnętrznej:

1. skuteczności i efektywności działania Banku;
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej w Banku jest zaprojektowany i wdrożony tak, aby osiągnąć jego adekwatność i skuteczność, zapewniając:

1. prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych, a także wiarygodną sprawozdawczość finansową oraz rzetelne raportowanie wewnętrzne i zewnętrzne,
2. zgodność działania z przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi, a także regulacjami wewnętrznymi, w tym dotyczącymi zarządzania ryzykiem.

Rada Nadzorcza

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach nadzoru nad działalnością banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, komórki audytu wewnętrznego, Zarządu Banku.
3. Rada Nadzorcza dokonała corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Zarząd

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego.
2. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych, o ile Bank je posiada.

3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych:
 - 1) Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;

Rada Nadzorcza dokonała rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej za 2018r., w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki ds. ryzyka braku zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego. Oceny dokonano z uwzględnieniem opinii Komitetu Audytu.

Rada Nadzorcza dokonała także rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem w Banku za 2018 rok.

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w rozdziale XVIII niniejszych Ujawnień.

W Banku nie działa komitet do spraw wynagrodzeń w rozumieniu art. 9cb ust.1 ustawy Prawo bankowe z uwagi na to, że Bank nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 ust.1, pkt. 35 ustawy Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu Banku i członkowie Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną z zakresu wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz przez Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną za 2018 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

XXV Ujawnianie informacji z zakresu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania wymaganych Rekomendacją P KNF.43

a. Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych.

1. Proces zarządzania ryzykiem płynności i ryzykiem finansowania jest zintegrowany z ogólnym procesem zarządzania ryzykiem w Banku i zapewnia możliwość przeprowadzenia kompleksowej oceny adekwatności zasobów płynności.
2. Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka. Powyższa zasada jest na dzień sporządzenia niniejszych Ujawnień realizowana przez oddzielenie zadań komórki zarządzania ryzykami od komórek biznesowych i operacyjnych. Podział ten nie oznacza jednoczesnego zdjęcia odpowiedzialności z jednostek biznesowych i operacyjnych za podejmowane ryzyko. Decyzje skutkujące powstaniem ekspozycji na ryzyko płynności są wynikiem działalności tych jednostek. Jednocześnie Bank zapewnia, aby członkowie Zarządu oraz odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje.
3. Szczegółowy zakres odpowiedzialności w zarządzaniu płynnością określa procedura wewnętrzna *„Zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”*.
 - 1) **Prezes Zarządu** – pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności (ryzyko istotne).
 - 2) **Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych** – odpowiada za zarządzanie ryzykiem płynności krótkoterminowej.
 - 3) **Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych** – odpowiada za zarządzanie ryzykiem płynności śróddziennej.
 - 4) Funkcjonująca w Banku **komórka ds. zarządzania ryzykami** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych w zakresie ryzyka płynności oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka płynności oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w tym zakresie.
 - 5) Powołany w Banku **Komitet zarządzania ryzykami** ma charakter opiniodawczy dla Zarządu Banku. Opiniuje m.in. w zakresie: oceny efektów systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku.
 - 6) Pracownicy komórek organizacyjnych – w ramach I poziomu zarządzania ryzykiem płynności, tj.: pracownicy pionu handlowego (kasy, skarbiec, bankomaty), oraz pracownicy pionu finansowo-księgowego (księgowanie wolnych środków, utrzymywanie rezerwy obowiązkowej), realizują zadania rynkowe wyznaczone przez Zarząd Banku z uwzględnieniem aspektów ryzyka płynności przy podejmowaniu decyzji biznesowych.
4. Zarząd i Rada Nadzorcza informowani są o ekspozycji Banku na ryzyko płynności w cyklach miesięcznych.

5. Za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz jego skuteczność, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedur zarządzania tym ryzykiem, odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

b. Zasady prowadzenia działalności w zakresie pozyskiwania finansowania.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie przez bazę depozytową oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej. Bank zakłada systematyczny wzrost poziomu środków pozyskiwanych od osób prywatnych. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.

Bank w swoich założeniach strategicznych uwzględnia wyzwania wynikające z modelowania bilansu pod względem konieczności dostosowania się do unijnych wymogów płynnościowych LCR³ i NSFR, a także możliwości wykorzystania mechanizmów wsparcia płynnościowego w nowej formule systemu ochrony zrzeszenia⁴. Przebudowa bilansu nie pozostanie bez wpływu na koszt finansowania aktywów i tym samym na pozycję konkurencyjną Banku. W Banku (jak również w większości polskich banków) przeważają krótkoterminowe pasywa, a nowa norma płynności strukturalnej kładzie duży nacisk na pokrywanie aktywów niepłynnych środkami długoterminowymi. Bank będzie kontynuować działania w kierunku m.in.: pozyskania stabilnych źródeł finansowania, pozyskiwania pasywów z niższymi wagami odpływów, budowy stałych relacji z klientami w tym budowania oferty dla klienta umożliwiającej posiadanie kilku (oprócz kredytu i rachunku) produktów bankowych, utrzymywania bufora aktywów o wysokiej płynności w odpowiedniej wysokości do szacowanych wypływów.

Bank jako członek zrzeszenia, nie posiada dostępu do banku centralnego, a w zarządzaniu płynnością bank zrzeszający (jako jednostka centralna) odgrywa rolę równoważną bankowi centralnemu. Stąd polityka w zakresie zarządzania płynnością jest wspomagana umową zrzeszeniową obejmującą w szczególności utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za banki spółdzielcze, sprzedaż bankom spółdzielczym bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym, udzielanie bankom spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych i pożyczek podporządkowanych, administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych, których zasady tworzenia określają oddzielne przepisy.

Głównym celem Banku w obszarze płynności jest utrzymanie stabilnej pozycji płynnościowej poprzez utrzymanie bezpiecznego poziomu nadwyżki aktywów płynnych (bufora) zapewniającego pokrycie potencjalnego wzmożonego odpływu środków depozytowych.

Przeprowadzona analiza potencjalnych zagrożeń dla obszaru płynności wykazała, że Bank posiada znacznie więcej aktywów o wysokiej płynności niż wynika to z przepisów prawa.

³ W dniu 1 października 2015r. weszło w życie Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014r., które wskazuje, że banki zobowiązane są do utrzymywania wskaźnika pokrycia wypływów netto (wskaźnika LCR) na poziomie: 70% od dnia 01.01.2016r., 80% od dnia 01.01.2017r., 100% od dnia 01.01.2018r.

⁴ Umowa SOZ wprowadza mechanizmy pomocowe, a w tym depozyt obowiązkowy/minimum depozytowe, które stanowią podstawę mechanizmu zapewniającego utrzymanie płynności uczestników systemu ochrony.

Znacząca większość aktywów o wysokiej płynności to bony pieniężne NBP oraz obligacje skarbowe, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, iż te instrumenty finansowe podlegają stosunkowo nieznacznym wahaniom cen. Przewidywane odpływy gotówki w terminie 30 dni w stosunku do skali prowadzonej działalności są nieznaczne.

Zarząd Banku systematycznie monitoruje bieżącą i prognozowaną sytuację płynnościową Banku.

Ponadto w ramach obowiązujących zasad zawierania transakcji lokacyjno-depozytowych oraz zakupu dłużnych papierów wartościowych z Bankiem Zrzeszającym Bank weryfikuje warunki kupna/sprzedaży dostępnych papierów wartościowych. Dotychczas prowadzone analizy sytuacji płynnościowej Banku w kontekście dostępnych, jak i możliwych do uruchomienia dodatkowych środków w sytuacji skrajnej potwierdziły zasadność przyjętych w stress testach założeń.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym oraz budowaniu nadwyżki płynności, w której skład wchodzi aktywa wysokopłynne stanowiące rezerwę potencjalnych wypływów środków z Banku. W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez Bank, jako źródło środków płynnych. Nadwyżka płynności w Banku składa się z następujących pozycji, wykazanych w Tabeli nr 21.

Tabela 21. Nadwyżka płynności w Banku

Część podstawowa	Część uzupełniająca:
- gotówkę w kasach i skarbcu (z wyłączeniem gotówki utrzymywanej w związku z codzienną działalnością),	- lokaty na rynku międzybankowym z terminem powyżej 7 dni do 1 miesiąca
- rachunki bieżące złotowe i walutowe w Banku Zrzeszającym (z wyłączeniem rezerwy obowiązkowej),	- inne nieobciążone instrumenty finansowe pozyskiwane na hurtowym rynku finansowym z terminem powyżej 7 dni do 1 miesiąca, w tym m.in. obligacje komunalne, certyfikaty depozytowe (spełniające warunki NBP)
- lokaty typu O/N,	- depozyt obowiązkowy
- lokaty złotowe i walutowe z terminem zapadalności do 7 dni	
- lokaty złotowe i walutowe z terminem zapadalności powyżej 7 dni z możliwością zerwania przed terminem zapadalności depozytów	
- pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 7 dni	
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni (np. bony pieniężne, bony skarbowe, obligacje skarbowe, na które istnieje płynny rynek wtórny)	
- dodatnia różnica między wartością salda rezerwy obowiązkowej na dzień sprawozdawczy a wartością salda rezerwy obowiązkowej	

c. Zakres informacji ilościowych dotyczących pozycji płynności Banku.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności wynika z obowiązującego systemu limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne to:

1. nadzorcze miary płynności obejmujące:
 - 1) miary płynności krótkoterminowej (luka płynności krótkoterminowej, współczynnik płynności krótkoterminowej),
 - 2) miary płynności długoterminowej (współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi, współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi);
2. miary płynności wprowadzone Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 wraz z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 obejmujące:
 - 1) wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR), wyznaczany od dnia 01.10.2015r.:
 - a. - 70% od 01 stycznia 2016r.,
 - b. - 80% od 01 stycznia 2017r.,
 - c. - 100% od 01 stycznia 2018r.,
 - 2) wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR), mający określić stosunek pozycji zapewniających stabilne finansowanie do pozycji wymagających stabilnego finansowania, będący obecnie w fazie testów i kalibracji, i dla którego aktualnie zakłada się, iż od dnia 01.01.2018r. ma osiągnąć minimum 100%.

System limitów w zakresie ryzyka płynności i monitoring ich wykorzystania obejmujący m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych i przekroczeniach, określony jest w regulacjach wewnętrznych Banku.

Wskaźniki dotyczące ryzyka płynności znajdują się w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu, dotyczącym informacji na temat ogólnego profilu ryzyka Banku.

Ponadto w **Tabeli nr 22** zaprezentowano urealnioną lukę płynności, w **Tabeli nr 23** – kalkulację nadzorczych miar płynności, w **Tabeli nr 24** – poziom wskaźnika LCR w Banku wg stanu na dzień 31.12.2019r.

Tabela 22. Urealniona luka płynności na 31.12.2019r.

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'vista	> 24 h <= 7 dni	> 7 dni <= 1 m-ca	> 1 m-ca <= 3 m-cy	> 3 m-cy <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	> 1 rok <= 2 lata	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	744 964	20 314	236 489	33 238	10 825	12 787	40 671	51 242	81 849	84 833	17 362	155 355
I.	Kasa	16 512	16 512	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

III.	Należności od podmiotów finansowych	181 055	3 318	80 000	25 789	0	0	10 500	0	0	0	0	61 449
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	284 279	484	282	7 074	6 975	10 924	25 866	38 971	60 076	50 454	17 062	66 110
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	70 665	0	0	376	3 850	1 862	3 805	6 739	21 773	31 960	300	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	164 658	0	156 207	0	0	0	500	5 532	0	2 419	0	0
VII.	Aktywa trwałe - wg. wartości bilansowej	25 835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25 835
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	1 960	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 960
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	2 047	2 047	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	2 047	2 047	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PASYWA BILANSOWE	744 964	107 172	500	1 983	6 482	5 185	10 273	256	15	0	4	613 094
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	520 860	50 336	500	1 983	4 746	5 185	6 973	256	15	0	4	450 862
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	179 745	56 836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	122 909

V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	1 007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 007
VIII.	Rezerwy	1 736	0	0	0	1 736	0	0	0	0	0	0	0
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	38 317	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38 317
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	3 300	0	0	0	0	0	3 300	0	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIEŁONE	31 513	30 362	0	1 152	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	30 362	30 362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	1 152	0	0	1 152	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wskaźniki płynności												
1.	Luka		-115 173	235 989	30 103	4 343	7 602	30 398	50 986	81 833	84 833	17 359	-457 740
2.	Luka skumulowana		-115 173	120 816	150 919	155 262	162 864	193 262	244 248	326 081	410 915	428 273	-29 466
3.	Wskaźnik płynności		0	473	11	2	2	4	200	5 412	-	4 829	0
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		0	2	2	2	2	2	2	3	4	4	1

Tabela 23. Kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień sprawozdawczy wg stanu na 31.12.2019r.

AKTYWA		w tys. zł
A1	Podstawowa rezerwa płynności	267 525
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	55 405
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	39 565

A4 Aktywa o ograniczonej płynności		353 552
A5 Aktywa niepłynne		33 930
PASYWA		w tys. zł
B1 Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta		40 448
B2 Środki obce stabilne		489 559
B3 Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym		-
B4 Pozostałe zobowiązania		2 676
B5 Środki obce niestabilne		221 193
MIARY PŁYNNOŚCI	Wartość minimalna	Wartość
M1 Luka płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) - B5)$	0	101 737
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) / B5)$	1	1,46
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1 / A5)$	1	1,19
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi $((B1 + B2) / (A5 + A4))$	1	1,37

Nadzorcze miary płynności w Banku na 31.12.2019r. kształtowały się na poziomie powyżej obowiązujących norm ostrożnościowych.

Tabela 24. Poziom wskaźnika LCR wg stanu na dzień 31.12.2019r.

Aktywa płynne	Wypływy	Wpływy	Wpływy ograniczone (max.75% wypływów)	LCR
182 669	121 759	24 602	97 157	1,88

Tabela 25. Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR w podziale na kwartały 2019r.

Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
Zabezpieczenie przed utratą płynności	137 394	256 159	153 029	182 669
Wpływy środków pieniężnych netto	54 823	81 526	77 241	97 157
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	2,36	3,14	1,98	1,88

d. Zakres informacji jakościowych umożliwiających uczestnikom rynku ocenę zarządzania ryzykiem płynności.

Celem strategicznym zarządzania płynnością jest utrzymanie płynności we wszystkich horyzontach czasowych, tj. utrzymanie aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na pokrycie z nadwyżką pasywów niestabilnych.

Płynność w Banku polega na zapewnieniu zdolności do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań przez Bank w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów. Adekwatny poziom płynności, uwzględniający specyfikę prowadzonej działalności, oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów banku (deponenci i kredytobiorcy).

Zarządzanie ryzykiem płynności zapewnia również realizację zapisów w zakresie dotyczącym płynności Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 wraz z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 z dnia 10.10.2014r. uzupełniającym Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych.

Budując portfel aktywów płynnych Bank ma na uwadze, aby aktywa tworzące zabezpieczenie przed utratą płynności były odpowiednio zdywersyfikowane. Dywersyfikacja ma duże znaczenie dla zapewnienia zdolności Banku do szybkiego upłynnienia aktywów płynnych bez znacznej utraty wartości wskutek podatności tych aktywów na wspólny czynnik ryzyka.

Jastrzębie-Zdrój, dnia 13 lipca 2020r.

Oświadczenie Zarządu Banku dotyczące podejścia Banku do określenia apetytu na ryzyko.

Zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Strategia działania Banku na lata 2019-2021, spójna z realizowanym przez Bank **Wewnętrznym Planem Naprawy Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju na lata 2018-2021**, określa główne kierunki działania oraz przywołuje globalne limity dla poszczególnych kategorii ryzyka uznanego za trwale istotne w działalności Banku.

Dla zapewnienia realizacji przyjętych zamierzeń strategicznych oraz działań określonych w Wewnętrznym Planie Naprawy służących realizacji tych celów, Bank definiuje apetyt na ryzyko, jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny zaakceptować w trakcie realizacji przyjętych celów biznesowych.

Dla pełnej realizacji Wewnętrznego Planu Naprawy, Bank określa **apetyt na ryzyko** w granicach oszacowanej zdolności do absorpcji ryzyka oraz z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z wymogów regulacyjnych, których spełnienie jest wymagane zarówno w warunkach normalnych, jak też w warunkach skrajnych.

Zgodnie ze Strategią działania Banku na lata 2019-2021, w perspektywie kolejnych lat, na podstawie zebranych doświadczeń w systemowym zarządzaniu ryzykiem i adekwatnością kapitałową, jako ryzyko **trwale istotne** Bank uznaje:

1. **ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji,**
2. **ryzyko płynności i finansowania,**
3. **ryzyko rynkowe - ryzyko walutowe,**
4. **ryzyko stopy procentowej,**
5. **ryzyko biznesowe,**
6. **ryzyko operacyjne,**
7. **ryzyko kapitałowe,**
8. **ryzyko braku zgodności.**

Apetyt na ryzyko Zarząd Banku definiuje - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku oraz wytycznymi EBA⁵ - jako bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka, określoną w Strategii zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową. I tak dla poszczególnych najistotniejszych kategorii ryzyka Bank w ramach apetytu na niżej opisane kategorie ryzyka określił **apetyt na ryzyko trwale istotne w sposób następujący:**

Ryzyko kredytowe – strategiczne założenie: osiągnięcie (docelowo do 2021r.) jakości portfela kredytowego na poziomie poniżej 12% oraz orezerwowanie należności zagrożonych na poziomie 30%.

Ryzyko płynności i finansowania - utrzymanie nadzorczych miar płynności powyżej obowiązujących limitów nadzorczych.

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy
M3 -Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	1,00
M4 - Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00
LCR – wskaźnik pokrycia wypływów netto	1,00

⁵ Zmienione Wytyczne dotyczące wspólnych procedur i metod stosowanych w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej oraz nadzorczych testów warunków skrajnych, zmieniające wytyczne EBA/GL/2014/13 z dnia 19 grudnia 2014r.

Ryzyko walutowe tolerancja/ apetyt na ryzyko - otwarta pozycja walutowa **max. 5% funduszy własnych**.

Ryzyko stopy procentowej – Bank uznaje, że ryzyko stopy procentowej jest na bezpiecznym i akceptowalnym poziomie, gdy zmiana do annualizowanego wyniku odsetkowego Banku w okresie 12 m-cy przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.p. nie przekroczy poziomu 15%.

Ryzyko biznesowe – Bank uznaje, że ryzyko biznesowe jest na akceptowalnym poziomie dzięki monitorowaniu określonych w niniejszej Strategii na lata 2019-2021 ekonomicznych parametrów i limitów kontrolnych, a w szczególności zachowania w obszarze dyscypliny kosztowej – wskaźnika C/I na poziomie poniżej 60%.

Ryzyko operacyjne - tolerancja/ apetyt na ryzyko - akceptowalne limity ryzyka operacyjnego. Limit straty rzeczywistej brutto nie może przekroczyć poziomu 20% w stosunku do 1/10 wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Ryzyko braku zgodności - Za istotny próg ryzyka braku zgodności Bank uznawać będzie poziom przekraczający w sumarycznych skutkach finansowych ryzyka braku zgodności w wysokości 1 % w odniesieniu do kosztów działania Banku zgodnie z przyjętym Planem Finansowym na kolejne lata zarządzania strategicznego.

Ryzyko kapitałowe – cel kapitałowy – utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na planowanym poziomie powyżej 13,5% (w perspektywie 2021r.) oraz współczynnika kapitału Tier1 powyżej 11,5% na koniec 2021 roku.

W 2019 roku poziom apetytu na ryzyko szczegółowo określony w Załączniku nr 1 do „Strategii zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju” był monitorowany w cyklach kwartalnych. W oparciu o monitoring wskaźników apetytu na ryzyko wg danych na 31.12.2019r. stwierdzono przekroczenie poziomu trzech wskaźników apetytu na ryzyko, wobec czego w 2020r. wdrożono działania naprawcze szczegółowo określone w Planach awaryjnych.

Bank przyjął globalny limit alokacji kapitału na ryzyko istotne, na które Bank jest lub może być narażony, określając akceptowalny maksymalny poziom kapitału alokowanego na (wyznaczony w ramach procesu szacowania) kapitał wewnętrzny na poziomie 95% funduszy własnych. Alokacja kapitału na poszczególne kategorie ryzyka odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na zasadach przyjętej w Banku procedury szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP). Ustalenie kapitału wewnętrznego niezbędnego na pokrycie wszystkich istotnych kategorii ryzyka przeprowadzane jest w okresach kwartalnych z uwzględnieniem obowiązujących limitów dla danej kategorii ryzyka (akceptowalnego apetytu na ryzyko) oraz limitów alokacji kapitału;

Ogólny profil ryzyka jest adekwatny do przyjętych założeń określających apetyt na ryzyko. W 2019 roku nie występowały istotne zmiany w profilu ryzyka Banku. Podejmowane przez Bank działania zapewniały stabilny i zrównoważony rozwój. Występujące w Banku ryzyko wynika ze standardowych produktów bankowych. Stosowana strategia, polityki i metody zarządzania ryzykami, w tym poziom limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności, zgodnie z założeniami Wewnętrznego Planu Naprawy określonego do 2021r.

INFORMACJA O STRATEGII, CELACH I STRUKTURZE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Podstawowe cele w zakresie ryzyka określone w Strategii zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju.

Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko oraz odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Strategicznym celem zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju w roku 2019 było zapewnienie bezpieczeństwa środkom powierzonym przez klientów Banku oraz zapewnienie skutecznego podejmowania decyzji nakierowanych na optymalizację uzyskiwanych dochodów w dłuższym horyzoncie czasowym przy podejmowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka.

Bank zarządza wszystkimi rodzajami ryzyka, które identyfikuje w swojej działalności, jednocześnie część z nich uznając za istotne.

Istota i cel zarządzania ryzykiem

1. Przez zarządzanie ryzykiem należy rozumieć identyfikowanie, pomiar lub szacowanie, monitorowanie i kontrolę wszelkich obszarów działalności mogących narazić Bank na ryzyko. Tak realizowane zarządzanie pozwala na podejmowanie decyzji i realizację działań prowadzących do osiągnięcia akceptowalnego poziomu ryzyka.
Nad analizą i monitorowaniem ryzyk bankowych w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju czuwa Komórka ds. zarządzania ryzykami, która zgodnie z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz poprzez realizację rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, opracowanie strategii, polityk i zasad, stałe doskonali proces zarządzania ryzykami bankowymi w celu utrwalenia bezpieczeństwa Banku i powierzonych w nim środków.
2. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:
 - 1) Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu;
 - 2) Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki;
 - 3) Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.
3. Ograniczenie ekspozycji na ryzyko Banku następuje poprzez:

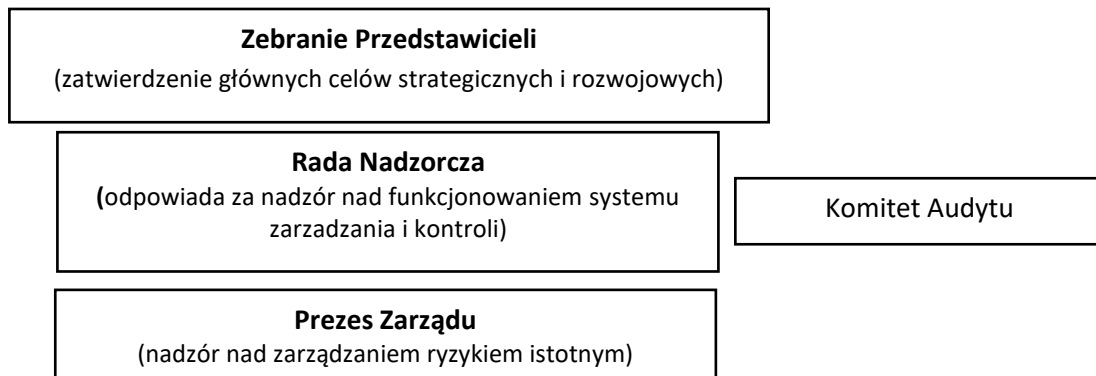
- 1) Opracowanie przez Zarząd Banku i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii zawierającej cele strategiczne, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym oraz strategii zarządzania adekwatnością kapitałową;
- 2) Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają poszczególne regulacje Banku;
- 3) Opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizację w celu dostosowania do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku metod identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania, kontroli i limitowania ryzyka;
- 4) Określenie schematu zarządzania ryzykiem w Banku z uwzględnieniem trzech poziomów zarządzania ryzykiem w Banku;
- 5) Opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku;
- 6) Określenie apetytu na ryzyko;
- 7) Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej;
- 8) Dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności;

Organizacja zarządzania ryzykiem

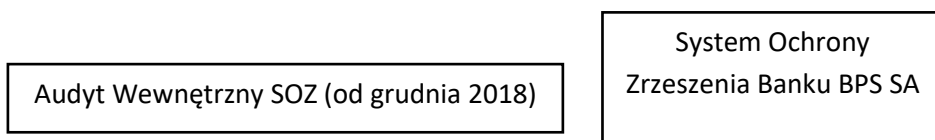
1. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy statutowe, jednostki i komórki organizacyjne:
 - 1) Zebranie Przedstawicieli,
 - 2) Rada Nadzorcza,
 - 3) Komitet Audytu Rady Nadzorczej,
 - 4) Zarząd Banku,
 - 5) Komitet kredytowy,
 - 6) Komitet zarządzania ryzykami,
 - 7) Komórka audytu wewnętrznego,
 - 8) Komórka ds. kontroli wewnętrznej,
 - 9) Komórka ds. zgodności,
 - 10) Komórka ds. zarządzania ryzykami;
 - 11) Pozostałe komórki organizacyjne.

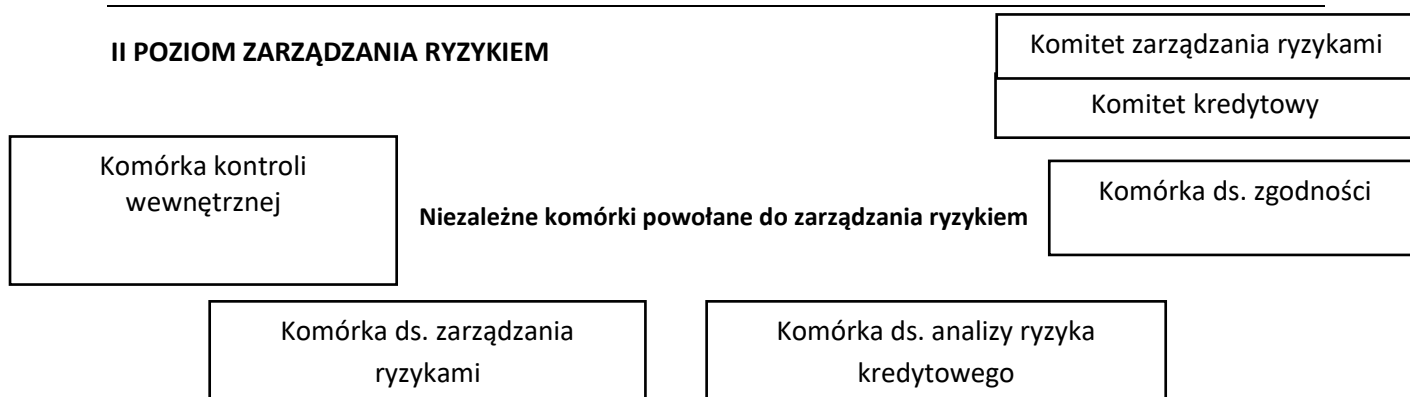
Ogólny schemat organizacji systemu zarządzania ryzykiem w Banku:

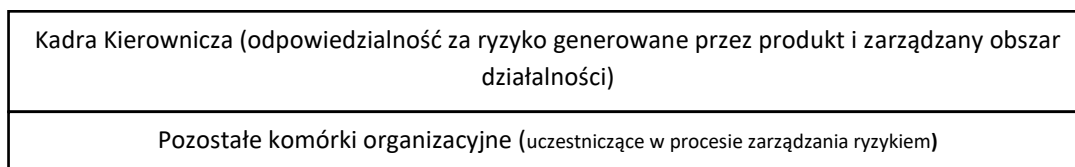
III POZIOM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

II POZIOM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

I POZIOM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Do podstawowych zadań poszczególnych organów statutowych jak i podmiotów uczestniczących w systemie zarządzania ryzykiem należy:

1. **Zebrań Przedstawicieli** zatwierdza główne cele rozwojowe i strategiczne oraz akceptowane parametry bezpiecznego i efektywnego rozwoju Banku.
2. **Rada Nadzorcza** - do kompetencji Rady Nadzorczej należy sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością Banku, a w szczególności zatwierdzanie strategii działania Banku, strategii zarządzania ryzykiem, apetytu na ryzyko oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym, sprawowanie nadzoru nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania oraz ocena adekwatności i skuteczności tego systemu.
3. **Komitet Audytu** - do zadań którego należy monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, którego zadania w sposób szczegółowy zostały określone w Regulaminie działania Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju.
4. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie zasad zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonanie weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu.
5. **Komitet zarządzania ryzykami** ma charakter opiniodawczy dla Zarządu Banku; opiniuje m.in. w zakresie: oceny efektów systemu zarządzania ryzykiem w Banku, adekwatności kapitałowej oraz sytuacji ekonomicznej i bezpieczeństwa finansowego Banku. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin Komitetu Zarządzania Ryzykami w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”.
6. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.
7. **Komórka kontroli wewnętrznej** ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Komórka kontroli wewnętrznej dostarczała obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.
8. **Komórka ds. zgodności** - komórka wyodrębniona w strukturze organizacyjnej Banku, której celem jest skuteczne monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności, koordynowanie czynnościami zmierzającymi do zapewnienia zgodności w Banku, raportowanie do Rady Nadzorczej i Zarządu oraz doradztwo.
9. **Komórka ds. zarządzania ryzykami** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz

opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami - II poziom zarządzania ryzykiem w Banku.

10. **Pozostałe komórki organizacyjne/pracownicy** Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz identyfikacji i raportowania tych zdarzeń.

11. Inne komitety doraźne o charakterze opiniodawczo-doradczym możliwe do powoływania decyzją Zarządu.

Szczegółowy opis podstawowych zadań poszczególnych podmiotów/komórek uczestniczących w systemie zarządzania ryzykiem w tym kontroli wewnętrznej i raportowania zawiera, zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Regulamin organizacyjny Banku oraz wdrożone przez Zarząd Banku wewnętrzne procedury, tj. polityki, regulaminy i instrukcje.

Role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o model trzech niezależnych poziomów zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej:

1. Pierwszy poziom stanowi BIZNES, czyli wszystkie komórki organizacyjne Banku, których celem nadrzędnym jest realizacja planów sprzedażowych, wyznaczonych przez Zarząd Banku, oraz bezpośredni kontakt z klientami Banku. Ich rolą w zakresie zarządzania ryzykiem jest uwzględnianie aspektów ryzyka przy podejmowaniu decyzji biznesowych (działalność operacyjna Banku),
2. Drugi poziom stanowi RYZYKO, tj. komórki organizacyjne, Zespoły i Komitety (wymienione w rozdziale: ORGANIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM), których celem jest pomiar, limitowanie, monitorowanie i raportowanie, udostępnianie metodologicznych ram podjętych przez Bank dotyczących ryzyka oraz Komórka ds. zgodności i Komórka kontroli wewnętrznej.
3. Trzeci poziom to audyt wewnętrzny.

Odpowiedzialność Członków Zarządu za zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka:

RYZYO KREDYTOWE:

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji kredytowej na poziomie pojedynczej transakcji, w tym odpowiedzialność za działalność w obszarze bancassurance	Wiceprezes ds. Handlowych - Pion Handlowy
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji kredytowej w ujęciu portfelowym, zarządzanie ryzykiem kredytowym w zakresie należności trudnych, nadzór nad realizacją polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w zakresie windykacji, restrukturyzacji oraz monitoringu	Wiceprezes ds. Windykacji i Restrukturyzacji - Pion Windykacji - Restrukturyzacji
Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego w ujęciu portfelowym, w tym ryzyka koncentracji kredytowej, a także ryzyka w obszarze bancassurance	Komórka ds. zarządzania ryzykami - Pion Prezesa Zarządu

Niezależny pomiar ryzyka kredytowego, w tym koncentracji kredytowej na poziomie pojedynczej transakcji	Komórka ds. analizy ryzyka kredytowego- Pion Prezesa Zarządu
odpowiedzialność za wdrożenie i realizację zasad polityki rachunkowości w zakresie bancassurance	Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowym - Pion Księgowo-Sprawozdawczy

RYZYO OPERACYJNE:

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym (w zakresie sprzedaży), w tym nadzór nad outsourcingiem w zakresie działalności sprzedażowej	Wiceprezes ds. Handlowych - Pion Handlowy
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym (w zakresie windykacji, restrukturyzacji i monitoringu)	Wiceprezes ds. Windykacji i Restrukturyzacji - Pion Windykacji - Restrukturyzacji
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym (w zakresie finansowo-księgowym) oraz nadzór nad wykonywaniem przez Bank obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu i programem przeciwdziałania praniu pieniędzy	Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowym - Pion Księgowo-Sprawozdawczy
Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego	Komórka ds. zarządzania ryzykami - Pion Prezesa Zarządu

RYZYO WALUTOWE:

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem walutowym	Wiceprezes ds. Handlowych - Pion Handlowy
Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka walutowego	Komórka ds. zarządzania ryzykami - Pion Prezesa Zarządu

RYZYO PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA:

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem płynności bieżącej (kasy, skarbiec, bankomaty)	Wiceprezes ds. Handlowych - Pion Handlowy
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem płynności krótkoterminowej (lokowanie wolnych środków)	Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowych - Pion Księgowo-Sprawozdawczy
Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności	Komórka ds. zarządzania ryzykami - Pion Prezesa Zarządu

RYZYO STOPY PROCENTOWEJ:

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem stopy procentowej	Wiceprezes ds. Handlowych - Pion Handlowy
Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej	Komórka ds. zarządzania ryzykami - Pion Prezesa Zarządu

RYZYO ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ (niewypłacalności, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni):

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem adekwatności kapitałowej (w zakresie budowania funduszu udziałowego, w zakresie koncentracji funduszu udziałowego)	Wiceprezes ds. Handlowych - Pion Handlowy
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań kapitałowych (tj. nabycie akcji i udziałów, itp.)	Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowych - Pion Księgowo-Sprawozdawczy

Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka adekwatności kapitałowej, ryzyka koncentracji kapitałowej / koncentracji zaangażowań kapitałowych	Komórka ds. zarządzania ryzykami - Pion Prezesa Zarządu
--	---

RYZIKO BIZNESOWE (W TYM NIEDOSTATECZNEJ EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA I RYZYKO STRATEGICZNE):

Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem biznesowym (w zakresie sprzedaży)	Wiceprezes ds. Handlowych - pion Handlowy
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem biznesowym (w zakresie działalności windykacyjnej i restrukturyzacyjnej)	Wiceprezes ds. Windykacji i Restrukturyzacji - Pion windykacji i restrukturyzacji
Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem biznesowym (w zakresie finansowo-księgowym)	Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowych - Pion Księgowo-Sprawozdawczy
Niezależny pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka biznesowego	Komórka ds. zarządzania ryzykami – Pion Prezesa Zarządu

Nadzór nad zarządzaniem ryzykami istotnymi sprawuje Prezes Zarządu Banku.

Zasady zarządzania ryzykiem

- Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
 - Identyfikację ryzyka;
 - Pomiar lub szacowanie ryzyka;
 - Kontrole ryzyka;
 - Monitorowanie ryzyka;
 - Raportowanie o ryzyku.
- Stosowane są też techniki testowania warunków skrajnych w zakresie objętym regulacjami wewnętrznymi Banku, m.in. dotyczy to bieżącego pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, jak również planowania i ustalania wymogów kapitałowych w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego. Na podstawie wyników testów sporządzane są analizy dotyczące wpływu danego rodzaju ryzyka w sytuacji skrajnej na sytuację Banku. Rezultaty testów warunków skrajnych brane są pod uwagę także przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych w Banku oraz przy sporządzaniu i weryfikacji planów awaryjnych Banku.

Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka

- Zarząd Banku określa, a Rada Nadzorcza zatwierdza apetyt na każdy rodzaj ryzyka istotnego występującego w działalności bankowej. Miarą apetytu na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju są limity określone w „Strategii zarządzania ryzykiem (...)”.
- W Banku obowiązuje siatka wewnętrznych limitów na poszczególne rodzaje ryzyka, które Bank uznaje za istotne, a które są określone w odrębnych regulacjach wewnętrznych

Banku. Ustalanie wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie wielkości ryzyka w Banku.

3. Bank określa sposób postępowania w przypadku nieplanowanego przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn nieplanowanego przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.

Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Bank wyznacza zadania priorytetowe dla realizacji celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem oraz celów określonych w politykach i planach.
2. Priorytetowe zadania związane z zarządzaniem ryzykiem obejmują:
 - 1) Określenie istotnych rodzajów ryzyka w Banku oraz sposobu ustalenia poziomu ich istotności;
 - 2) Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zapewniający niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika (3 poziomy zarządzania ryzykiem),
 - 3) Opracowanie adekwatnej struktury organizacyjnej odpowiedniej do wielkości i profilu prowadzonej działalności,
 - 4) Opracowanie i wdrożenie oraz aktualizacja pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego;
 - 5) Opracowanie systemu informacji zarządczej, w celu ich dostosowania do wymagań efektywnego zarządzania ryzykiem;
 - 6) Wdrożenie zmian w systemach informatycznych, w celu ich dostosowania do wymagań efektywnego zarządzania ryzykiem;
 - 7) Szkolenia dla pracowników i kadry kierowniczej w zakresie zarządzania ryzykiem.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem

Bank wyznacza zadania priorytetowe w celu realizacji celów strategicznych w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyk.

A. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to całokształt zagrożeń związanych z działalnością kredytową Banku, ryzyka potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem kredytowym jest utrzymanie stabilnego i zrównoważonego - pod względem wartości i jakości - portfela kredytowego przy jednoczesnym zapewnieniu optymalnego poziomu dochodowości i optymalnej alokacji

kapitału, jak również zapewnienie skutecznego procesu monitorowania dużych zaangażowań oraz całego portfela kredytowego Banku.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową. Głównym źródłem ryzyka kredytowego jest portfel kredytowy, dlatego Bank optymalizuje jego strukturę pod względem absorpcji kapitału.

Wpływ na poziom ryzyka kredytowego mają następujące czynniki:

1. struktura obligi kredytowego,
2. poprawność dokonywania analiz kredytowych,
3. przyjmowanie adekwatnych zabezpieczeń,
4. skuteczność działań windykacyjnych i restrukturyzacyjnych.

Zarząd Banku w zakresie ryzyka kredytowego dba o:

1. zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności kredytowej poprzez zmniejszenie poziomu ryzyka kredytowego oraz poprawę jakości portfela kredytowego,
2. dywersyfikację portfela kredytowego w kierunku wzrostu udziału kredytów detalicznych,
3. utrzymywanie poziomu ryzyka koncentracji zaangażowań w ramach przyjętych przez Radę Nadzorczą limitów wewnętrznych,
4. doskonalenie metod pomiaru, oceny i monitorowania ryzyka kredytowego,
5. uzyskanie pożądanej struktury portfela kredytowego poprzez sprzedaż kredytów oprocentowanych według standardowej zmiennej stopy procentowej, charakteryzującej się mniejszą wrażliwością na zmienność rynku,
6. intensyfikację sprzedaży kredytów dla osób nieprowadzących działalności gospodarczej i rolniczej, charakteryzującą się większym rozproszeniem ryzyka i większą dochodowością,
7. sprzedaż kredytów mieszkaniowych jako kredytów bardziej bezpiecznych i zabezpieczonych hipoteką mieszkalną,
8. redystrybucję aktywów obciążonych ryzykiem w kierunku niższej absorpcji funduszy własnych,
9. zapewnienie zgodności procedur wewnętrznych dotyczących ryzyka kredytowego z wymogami pakietu CRD IV oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego i Ministra Finansów.

Ryzyko kredytowe Banku rozpatrywane jest w dwóch aspektach jako:

1. ryzyko pojedynczej transakcji,
2. ryzyko łącznego portfela kredytowego.

Bank podejmuje działania mające na celu ograniczenie ryzyka kredytowego zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na badaniu:

1. ryzyka wynikającego z sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy (osoby fizycznej lub przedsiębiorcy),
2. ryzyka związanego z zawieraną transakcją kredytową,
3. ryzyka związanego z transakcją kredytową w trakcie jej trwania,
4. ryzyka związanego z przyjętym zabezpieczeniem.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

1. monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji zaangażowań,
2. monitorowania i raportowania o jakości portfela kredytowego w podziale na segmenty klientów, produkty kredytowe,
3. monitorowania i raportowania adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone w porównaniu do ich poziomu i wielkości wyniku finansowego,
4. analizy wyników testowania warunków skrajnych,
5. analizy migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
6. monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
7. monitorowania kredytów udzielanych „osobom wewnętrznym”,
8. przebudowy struktury organizacyjno-kadrowej pod kątem:
 - 1) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - 2) rozdzielenia funkcji operacyjnych od oceny ryzyka,
 - 3) podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu.

Zarząd Banku podejmuje działania ograniczające ryzyko kredytowe koncentrując się na:

1. dywersyfikacji struktury podmiotowej portfela, dążąc do większego rozdrobnienia kwot udzielanych kredytów oraz grupy docelowej tj. kredytów dla osób fizycznych,
2. wzmocnienia etapu monitoringu ekspozycji kredytowych,
3. czerpaniu informacji o kondycji finansowej kredytobiorców z innych dostępnych systemów oraz ogólnie dostępnych informacji,

B. Ryzyko płynności i finansowania.

Ryzyko płynności jest to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań, w toku normalnej działalności banku lub oddziału instytucji kredytowej lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia straty.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem płynności jest bilansowanie wpływów i wypływów środków z transakcji bilansowych i pozabilansowych w celu zapewnienia efektywnych kosztowo źródeł finansowania, generowania nadwyżek finansowych i optymalnego ich wykorzystania.

Bank posiada pisemne zasady zarządzania ryzykiem płynności. Określają one szczegółowo sytuacje, w których płynność Banku uznaje się za zagrożoną oraz czynności podejmowane przez określone osoby, mające na celu odzyskanie pożądanego poziomu płynności. Długoterminową, strukturalną płynnością Bank zarządza poprzez politykę produktową i cenową, zmierzając do utrzymania odpowiedniego poziomu stabilnych depozytów oraz optymalnej struktury terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów.

W zarządzaniu ryzykiem płynności Bank kieruje się następującymi podstawowymi zasadami;

1. utrzymywanie akceptowalnego poziomu płynności, którego podstawą jest zapewnienie odpowiedniego bufora aktywów płynnych,
2. główne źródło finansowania aktywów Banku stanowią stabilne środki finansowania (w szczególności depozyty osób prywatnych),
3. utrzymywanie poziomu ryzyka płynności w ramach akceptowalnego profilu ryzyka (przyjętych limitów wewnętrznych, wartości progowych),
4. nadzorcze normy płynności utrzymywane powyżej ustalonych limitów.

W Banku przeważają krótkoterminowe pasywa, a nowa norma płynności strukturalnej kładzie duży nacisk na pokrywanie aktywów niepłynnych środkami długoterminowymi. Bank podejmuje m.in. działania w kierunku: pozyskania stabilnych źródeł finansowania, pozyskiwania pasywów z niższymi wagami odpływów, budowy stałych relacji z klientami w tym budowania oferty dla klienta umożliwiającej posiadanie kilku (oprócz kredytu i rachunku) produktów bankowych, utrzymywania bufora aktywów o wysokiej płynności w odpowiedniej wysokości do szacowanych wypływów.

Proces zarządzania ryzykiem płynności i ryzykiem finansowania jest zintegrowany z ogólnym procesem zarządzania ryzykiem w Banku i zapewnia możliwość przeprowadzenia kompleksowej oceny adekwatności zasobów płynności.

Niezależnie od kierunku ostatecznych rozwiązań prawno-regulacyjnych jak i procesu przebudowy modelu biznesowego w ramach Grupy BPS, Bank dokonuje corocznego przeglądu procesu zarządzania, w tym (weryfikacji) procedur w zakresie ryzyka płynności, a także poziomu ustalonych limitów, pod kątem zgodności z założeniami strategicznymi, regulacjami nadzorczymi, wymogami systemu ochrony zrzeczenia oraz z uwzględnieniem zmienności uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.

C. Ryzyko rynkowe –ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko walutowe – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

Strategicznym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ochrona wyniku finansowego z tytułu różnic kursowych oraz uzyskiwanie korzyści finansowych z operacji/transakcji walutowych przy zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka.

Bank w procesie zarządzania ryzykiem walutowym dokonuje pomiaru tego ryzyka poprzez:

1. wyliczanie pozycji całkowitej Banku,
2. wyliczanie pozycji w poszczególnych walutach,
3. przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wyliczany jest przy użyciu metody podstawowej.

Pozycja walutowa całkowita, rozumiana jest jako suma ujemnych (krótkich) lub suma dodatnich (długich) pozycji walutowych indywidualnych dla poszczególnych walut, w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa, co do wartości bezwzględnej.

Strategiczne założenia rynkowe oparte zostały na założeniu, iż skala działalności walutowej pozostanie na stosunkowo niskim poziomie.

Ryzyko stopy procentowej - to część ryzyka rynkowego, ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji pozabilansowych).

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego, w tym wyniku odsetkowego, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrożących bezpieczeństwu Banku i realizacji jego planu finansowego oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Podstawowym narzędziem umożliwiającym ocenę realizacji strategicznych założeń w obszarze ryzyka stopy procentowej jest monitoring wskaźników zarządzania rozpiętością odsetkową.

Pożądany poziom rozpiętości odsetkowej stanowi podstawę do prowadzenia polityki cenowej i kosztowej, opartej na oprocentowaniu aktywów pracujących oraz depozytów.

D. Ryzyko biznesowe (niedostatecznej efektywności gospodarowania oraz ryzyko strategiczne).

Ryzyko biznesowe to ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych w obszarze pożądanej efektywności i sprawności działania, obejmuje ryzyko niedostatecznej efektywności gospodarowania aktywami i pasywami oraz ryzyko strategiczne.

Ryzyko strategiczne to obecne lub przewidywane ryzyko niekorzystnego oddziaływania na źródła przychodów Banku oraz w konsekwencji na wielkość posiadanych kapitałów (funduszy) wynikających ze zmian w otoczeniu biznesowym oraz niekorzystnych decyzji biznesowych, wadliwej ich realizacji lub braku reakcji na zmiany w tym otoczeniu.

Ryzyko niedostatecznej efektywności gospodarowania (aktywami i pasywami), to ryzyko nieosiągnięcia zamierzonych celów w obszarze pożądanej efektywności i sprawności działania.

Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem niedostatecznej efektywności gospodarowania jest osiągnięcie założonych strategicznych celów ekonomicznych i reagowanie na zmieniające się uwarunkowania makroekonomiczne oraz zapobieganie niepowodzeniom w rywalizacji rynkowej.

Głównym założeniem w zarządzaniu tym ryzykiem jest koncentracja na realizacji przyjętej strategii rynkowej dla pełnej realizacji przyjętych zamierzeń efektywnościowo-rozwojowych, przy utrzymaniu szczegółowo określonych w strategii działania Banku i adekwatnie do założeń określonych w Wewnętrznym Planie Naprawy ekonomicznych parametrów i limitów kontrolnych w szczególności w obszarze dyscypliny kosztowej - kosztów działania Banku, w tym kosztów osobowych oraz wskaźników rentowności.

E. Ryzyko operacyjne.

Przez ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, a tym również ryzyko prawne.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez dopasowanie mechanizmów kontrolnych do rzeczywistego poziomu narażenia na ryzyko, zapobieganie występowaniu zdarzeń operacyjnych, minimalizowanie strat operacyjnych oraz zwiększanie szybkości oraz efektywności reakcji Banku na zdarzenia operacyjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukovanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Dla wyznaczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Bank redukuje negatywne skutki zdarzeń operacyjnych stosując następujące działania zapobiegawcze: zabezpieczenie prawne wierzytelności Banku wynikające z umów z klientami i kontrahentami; ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymywanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania Banku; szkolenia pracowników; plany utrzymania ciągłości działania na wypadek utraty ciągłości krytycznych procesów, niezbędnych do funkcjonowania Banku oraz zawierając umowy o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku przez podmioty zewnętrzne o niskim poziomie ryzyka operacyjnego.

F. Ryzyko kapitałowe

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. sukcesywne zwiększanie wysokości funduszy własnych,
2. zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych,
3. odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
4. Optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym,
5. Monitorowanie poziomu wskaźnika dźwigni finansowej,
6. Uwzględnianie poziomu wskaźników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigi w określaniu Polityki dywidendowej Banku.

G. Ryzyko braku zgodności.

Ryzyko braku zgodności to ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Zapewnianie zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku w Banku, ma zapewnić przestrzeganie w Banku przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Zapewnianie zgodności to jeden z celów systemu kontroli wewnętrznej.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, w tym zgodnie z przyjętą „Polityką zgodności w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”. Podstawowy cel Polityki zgodności to uzyskanie stanu, w którym wszelkie działania Banku, jego organów i pracowników są w maksymalnym stopniu zgodne z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, a także standardami rynkowymi.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie, ograniczanie oraz raportowanie o tymże ryzyku. Jako proces stanowi integralny element kultury organizacyjnej oraz przyjętego stylu działania Banku, a jego istotny element to stała obserwacja otoczenia Banku, w tym w szczególności otoczenia prawnego.

W Banku określono istotne obszary zarządzania ryzykiem braku zgodności, do których należą niżej wskazane:

1. Ochrona interesów - obejmuje ocenę nowych i istniejących produktów oraz usług dla klientów Banku, ocenę dokumentów stosowanych w relacjach z klientami, tj. wzorce umowne i regulaminy, ocenę materiałów informacyjnych i marketingowych kierowanych do klientów, nadzór nad prawidłowością oferowania klientom produktów i usług bankowych, instrumentów finansowych, w tym również nad prawidłowością przeprowadzanych procesów sprzedażowych, ocenę zabezpieczenia przed ujawnieniem tajemnicy bankowej lub nieuzasadnionym przetwarzaniem danych osobowych klientów Banku;
2. Ochrona tajemnicy bankowej;
3. Ochrona danych osobowych;
4. Bezpieczeństwo finansowe – obejmuje przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz przestrzeganie sankcji międzynarodowych, przeciwdziałanie nadużyciom; mobbing;
5. Etyka zawodowa - obejmuje w szczególności: budowanie i promowanie postępowania zgodnego z obowiązującymi w Banku przepisami wewnętrznymi i standardami etycznymi, określonymi w Kodeksie etyki Banku, zagadnienia działalności konkurencyjnej pracowników Banku, przyjmowanie darowizn i podarunków, wypracowanie standardów chroniących pracowników zgłaszających nieprawidłowości.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe, w Banku funkcjonuje komórka do spraw zgodności, która ma charakter niezależny. Wykonuje ona czynności na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki i instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz innych regulacji wewnętrznych Banku dotyczących obszarów związanych z ryzykiem braku zgodności.

Załącznik nr 3

**UJAWNIANIE INFORMACJI NA TEMAT CHARAKTERU I KWOT OKREŚLONYCH POZYCJI FUNDUSZY
WŁASNYCH WG WZORU Z ZAŁĄCZNIKA NR IV ROZPORZĄDZENIA 1423/2013**

Wyszczególnienie	Kwota na dzień 31.12.2019r.	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia UE nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu UE nr 575/2013
Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe		
1. Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	0	
w tym: instrument typu 1	0	
w tym: instrument typu 2	0	
w tym: instrument typu 3	0	
2. Zyski zatrzymane	0	
3. Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	32 904	32 904
3a. Fundusze ogólne ryzyka bankowego		
4. Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust.3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	5 215	5 413
Zastrzyki kapitałowe za strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		
5. Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		
5a. Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	2 383	2 383
6. Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	40 502	40 700
Kapitał podstawowy Tier I: Korekty regulacyjne		
7. Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		
8. Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-54	-54
9. Zbiór pusty z UE		
10. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		
11. Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		

12. Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		
13. Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		
14. Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		
15. Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		
16. Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		
17. Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		
18. Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	0
19. Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		
20. Zbiór pusty w UE		
20a Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		
20b w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		
20c w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		
20d w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		
21. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		
22. Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)		
23. w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		
24. Zbiór pusty w UE		

25. w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		
25a. Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	0	0
26. Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier 1 od względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR		
26a. Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;	0	0
26b. Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		
27. Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		
28. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-54	-54
29. Kapitał podstawowy Tier I	40 448	40 646
Kapitał dodatkowy Tier I: Instrumenty		
30. Instrumenty Kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	-	
36. Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-	
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne		
43. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0	0
44. Kapitał dodatkowy Tier I	0	0
45. Kapitał Tier 1 (kapitał Tier I=kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	40 448	40 646
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy		
46. Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	0	0
51. Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0	0
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		
54. Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	0
57. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0	0
58. Kapitał Tier II	0	0
59. Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	40 448	40 646
60. Aktywa ważone ryzykiem razem	326 556	326 556
Współczynniki i bufory kapitałowe		
61. Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,39	12,45
62. Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,39	12,45
63. Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,39	12,45

64. Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko	5,5	
65. w tym wymóg utrzymania bufora zabezpieczającego	8 164	
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłączone od dnia 1 stycznia 2014 do 1 stycznia 2022 r)		
80. Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenia i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	w tym ekspozycje z utratą wartości				
1.	Kredyty i zaliczki	11 175	25 842	25 842	17 899	189	2 904	31 858	22 938
2.	banki centralne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	instytucje rządowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	instytucje kredytowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	inne instytucje finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	przedsiębiorstwa niefinansowe	7 476	10 322	10 322	8 437	169	1 671	14 230	8 652
7.	gospodarstwa domowe	3 699	15 520	15 520	9 462	20	1 234	17 628	14 286
8.	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Zobowiązania do udzielenia pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Łącznie	11 175	25 842	25 842	17 899	189	2 904	31 859	22 938
	Legenda:								
		pola, których wypełnianie jest obowiązkowe							
		pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe							

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane								w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
			Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok	Przeterminowane >1 rok ≤5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	Przeterminowane >5lat ≤ 7 lat	Przeterminowane >7lat	
1	Kredyty i zaliczki	475 058	455 769	19 289	73 434	8 508	1 002	10 109	53 101	714			73 434
2	Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
3	Instytucje rządowe	70 665	70 665	0	0	0	0	0	0	0			0
4	Instytucje kredytowe	178 005	178 005	0	0	0	0	0	0	0			0
5	Inne instytucje finansowe	3 051	3 051	0	0	0	0	0	0	0			0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	101 245	94 548	6 697	37 604	7 743	96	4 045	25 592	128			37 604
7	w tym MSP	97 486	90 789	6 697	37 604	7 743	96	4 045	25 592	128			37 604
8	Gospodarstwa domowe	122 093	109 501	12 592 4	35 829	765	905	6 064	27 509	586			35 829

9	Dłużne papiery wartościowe	164 658	164 658	0	0	0	0	0	0	0			0
10	Banki centralne	156 207	156 207	0	0	0	0	0	0	0			0
11	Instytucje rządowe	6 032	6 032	0	0	0	0	0	0	0			0
12	Instytucje kredytowe	2 419	2 419	0	0	0	0	0	0	0			0
13	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
15	Ekspozycje pozabilansowe												
16	Banki centralne												
17	Instytucje rządowe												
18	Instytucje kredytowe												
19	Inne instytucje finansowe												
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21	Gospodarstwa domowe												
22	Łącznie	639 717	620 428										

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy																
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3					
1	Kredyty i zaliczki	475 058			73 434			675			11 818					41 950
2	Banki centralne	0			0			0			0					
3	Institucje rządowe	70 665			0			0			0					
4	Institucje kredytowe	178 005			0			0			0					
5	Inne instytucje finansowe	3 051			0			0			0					
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	101 245			37 604			23			6 307					22 762
7	w tym MSP	97 486			37 604			23			6 307					22 762
8	Gospodarstwa domowe	122 093			35 829			652			5 511					19 188
9	Dłużne papiery wartościowe	164 658			0			0			0					0
10	Banki centralne	156 207			0			0			0					
11	Institucje rządowe	6 032			0			0			0					
12	Institucje kredytowe	2 419			0			0			0					
13	Inne instytucje finansowe	0			0			0			0					

14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0			0			0			0					
15	Ekspozycje pozabilansowe	31 513			0			0			0					0
16	Banki centralne	0			0			0			0					
17	Institucje rządowe	0			0			0			0					
18	Institucje kredytowe	0			0			0			0					
19	Inne instytucje finansowe	0			0			0			0					
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	15 195			0			0			0					
21	Gospodarstwa domowe	16 318			0			0			0					
22	Łącznie	671 230			73 434			675			11 818					41 950

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	2 627	917
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	10 459	
A	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>		
B	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	10 459	
3	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>		
4	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>		
5	<i>Pozostałe</i>		
6	Łącznie	13 086	917

WSKAŹNIK DŹWIGNI

Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów ujawniania informacji		
	Dzień odniesienia	31.12.2019
	Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju
	Poziom stosowania	indywidualny
Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni		
		<i>W tys. zł.</i>
		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	743 952
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	0
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	0

5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	14 000
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b		
7	Inne korekty	-54
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	757 898
Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni		W złotych
		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	743 951 630

2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-53 571
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	743 898 059
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	0
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	0
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	0
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0

7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	0
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	0
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	0
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	0
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	0

13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	0
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	0
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	0
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	0
Inne ekspozycje pozabilansowe		

17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	31 513 475
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-17 513 517
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	13 999 958
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	0
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	0
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	40 448 357
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	757 898 017
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	5,34%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	

EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0
Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)		
		W złotych
Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych		
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	743 951 630
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	743 951 630
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	175 495 816
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	71 665 037
EU-7	Instytucje	178 024 651

EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	61 895 193
EU-9	Ekspozycje detaliczne	147 410 328
EU-10	Przedsiębiorstwa	10 391 769
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	53 331 160
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	45 737 676
Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych		
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	W ramach weryfikacji istotności ryzyk - Bank ocenił ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako <u>nieistotne</u> w związku z powyższym nie została wprowadzona odrębna procedura do zarządzania tym ryzykiem. Natomiast Bank zarządza ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w ramach zatwierdzonej i przyjętej <i>Procedury oceny adekwatności kapitału wewnętrznego</i>
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Wskaźnik dźwigni finansowej dla def. przejściowej w roku 2019 utrzymywał się w przedziale od 4,90% do 5,87%, a średnia z 4 kwartałów dla tego wskaźnika to 5,36%.